ҒЎЗАНИ ЧИЛЛА СУВИГА ҚОНДИРАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 136 (4595).

12 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

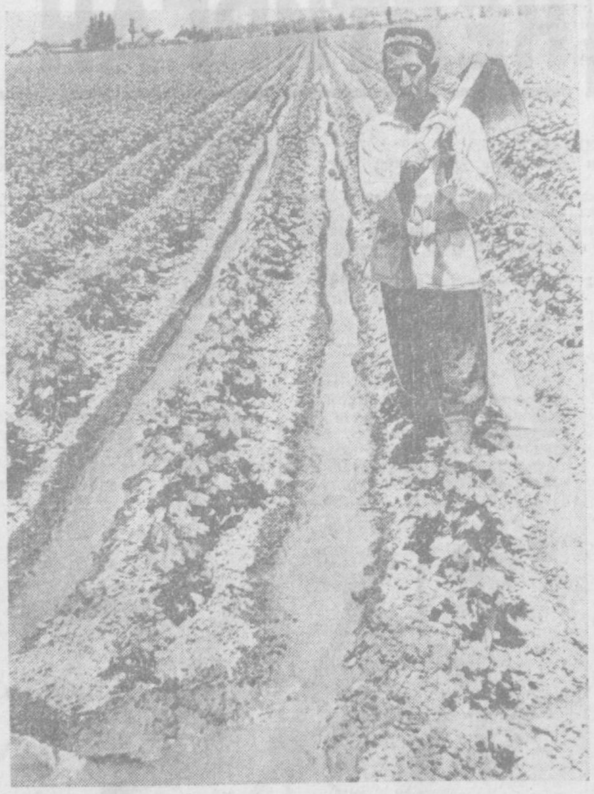

● *Культивация сифатли бўлсин.* ● **Ҳашаротга қарши курашни пухта ўтказайлик.** ● **Ғалла ўрим-йиғими ва давлатга дон сотишни тезлаштирайлик.** ● *Сабзавот тайёрлаш топшириғини ошириб бажарингиз.*

ИЛҒОР САБЗАВОТКОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Узбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети давлатга сабзавот ва картошка сотиш бўйича областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1972 йил 1 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқларини қуйидагиларга беришга қарор қилинди:

— **Сурхондарё области** (область партия комитетининг секретари **Н. Муродов,** область ижроия комитетининг раиси **А. Каримов**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **Ҳ. Сайдаҳмедов,** совхозлар трестининг директори **Ч. Қувондиқов,** қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва уларнинг сифати бўйича бош давлат инспектори **А. Сариев**). Бу область сабзавот тайёрлаш планини 38,6 процент бажарди, жумладан, карам тайёрлаш планини 108 процент, пиёз тайёрлаш планини 1,9 процент, бодринг тайёрлаш плани 12 процент, помидор тайёрлаш плани 5.4 процент, сабзи тайёрлаш плани 18 процент, қизилча тайёрлаш плани 3,2 процент, бошқа сабзавотларни тайёрлаш плани 30,7 процент, картошка тайёрлаш плани 4,1 процент бажарилди;

— Тошкент областининг **Калинин райони** (район партия комитетининг секретари **М. Камолов**, район ижроия комитетининг раиси **Б. Тошхўжаев,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **И. Асатов,** қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори **Э. Ҳалилов**). Бу район сабзавот тайёрлаш планини 17,2 процент бажарди, шу жумладан, карам тайёрлаш плани 32,5 процент, пиёз тайёрлаш плани 33,9 процент, бодринг тайёрлаш плани 39 процент, помидор тайёрлаш плани 0.6 процент, сабзи тайёрлаш плани 3,9 процент, қизилча тайёрлаш плани 6 процент, бошқа сабзавотларни тайёрлаш плани 43,7 процент, картошка тайёрлаш плани 22.1 процент бажарилди;

— Фарғона областининг Ўзбекистон районидаги **Муқимий номли колхоз** (колхоз раиси **У. Иброҳимов,** партком секретари **С. Сирожиддинов**). Бу колхоз давлатга сабзавот топшириш планини 22,7 процент бажарди, шу жумладан карам топшириш плани 114 процент, мева топшириш плани 32 процент, помидор топшириш плани 2.3 процент, бодринг топшириш плани 6 процент, бошқа сабзавотларни топшириш плани 30 процент бажарилди.

— Тошкент областининг Калинин районидаги **«Партия XXI съезди» совхози** (совхоз директори **Р. Қамбаров,** партия ташкилотининг секретари **А. Мирзоҳидов,** ишчилар комитетининг раиси **М. Абдуллаев**). Бу совхоз давлатга сабзавот топшириш планини 32 процент бажарди, шу жумладан, карам топшириш плани 26,4 процент, пиёз топшириш плани 81,5 процент, помидор топшириш плани 3 процент, бодринг топшириш плани 60 процент бошқа сабзавотларни топшириш плани 82,3 процент ва картошка топшириш плани 100 процент бажарилди;

— Бухоро областининг Ромитон районидаги **«Ромитон» совхози** (совхоз директори **У. Исматов,** партия ташкилотининг секретари **У. Рамазонов,** ишчилар комитетининг раиси **Т. Саидов**). Бу совхоз давлатга сабзавот топшириш планини 46 процент бажарди. Шу жумладан карам топшириш плани 68 процент, пиёз топшириш плани 140 процент, бодринг топшириш плани 48 процент, бошқа сабзавотларни топшириш плани 92 процент бажарилди.

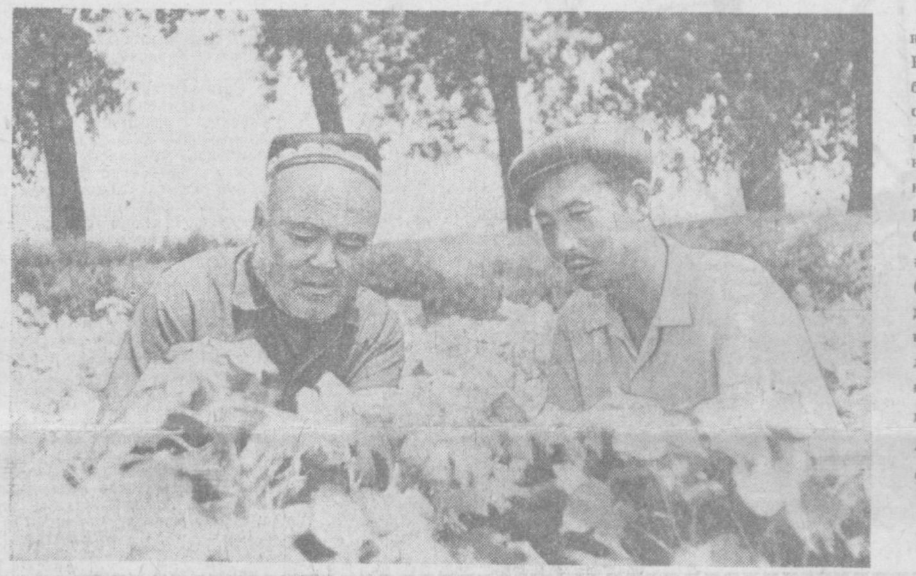

ҒЎЗАЛАРНИ саратон сувига қондириш мўл ҳосил гаровидир. Буни уста пахтакорлар яхши билишади. Шунинг учун ҳам сувчилар кечаю кундуз далада, кенг майдонлардаги ғўзаларни қондириб суғориш учун ҳаракат қилишмоқда. Суратларда: (юқорида) Оққўрғон районидаги Ҳ. Олимжон номли колхознинг илғор сувчиси Р. Тоғаев. Пастда (чапдан) Урта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг илғор бригада бошлиғи Қ. Парпиев, звено бошлиғи М. Ҳамроевлар ғўзаларни кўздан кечирмоқдалар.

А. Мальцев ва Ф. Абдурасулов фотолари.

ҲАР СИГИРДАН 3200 ЛИТРДАН

«Ғалақудуқ» совхозининг азамат чорвадорлари йилдан-йилга чорва туёғини кўпайтириб, мўл чорва маҳсулотлари етиштирмоқдалар. Чорвадорлар йил охиригача қорамоллар сонини 300, чўчқалар сонини 10000 бошга етказмоқдалар.

Хўжаликнинг ўртоқ Давлат Улжаров бошчилик қилаётган сут-товар фермаси сигирлардан сут соғиб олишда айниқса юксак кўрсаткичларга эришмоқда. Бу ерда ўтган йили ҳар бир сигирдан 3000 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, бу йил ҳар бош сигирдан 3200 килограммдан сут соғиб олиш учун курашилмоқда.

Ферманинг Акчагул Эргенбоева, Турди Туленбоева, Ирисгай Дурманова сингари моҳир сигир соғувчилари ўз боқимидаги говмишларни зоотехника қоидаларига риоя қилган ҳолда меҳр билан парвариш қилиб, кундан кунга кўпроқ сут соғиб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Июнгача 77 бош соғин сигирдан 1055 центнер сут соғиб олинди. Фермада ҳар куни 800—850 килограммдан сут соғиб олинаётир. Молларнинг кўп сут бериши ва семиришида Турдибек Маменов, Асад Алменовларнинг ҳиссаси катта.

Чорва қишловига 350 тонна ўрнига 1200 тонна сенаж бостирилди. Хашак тўплаш қизғин бормоқда.

Юбилей йилида совхоз чорвадорлари 565 тонна гўшт, 300 тонна сут етиштириш ниятидалар.

А. ОМОНБОЕВ.
Оҳангарон райони.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 11 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — топшириққа нисбатан тонна ҳисобида, учинчи стун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида.

Оққўрғон	66,8
Пискент	60,4
Калинин	55,6
Оҳангарон	54,0
Бўка	52,5
Юқори Чирчиқ	50,3
Урта Чирчиқ	47,8
Оржоникидзе	46,6
Янгийўл	46,0
Бўстонлиқ	44,1
Бекобод	37,0
Область бўйича:	55.3

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ЎРИШ ВА ДАВЛАТГА ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 11 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда ўрилгани, учинчи стун — мавсум бошидан бери, тўртинчи стун — бир кунда топширилгани, бешинчи стун — мавсум бошидан бери

Оҳангарон	—	100,0	—	34,7
Оққўрғон	—	100,0	—	—
Оржоникидзе	0,9	94,9	—	—
Калинин	3,7	92,8	—	97,5
Янгийўл	5.2	82,4	11,2	47,7
Бўка	2,9	75,6	4,0	46,2
Урта Чирчиқ	6.2	67.4	6,0	81,3
Бекобод	4.2	61.2	4,0	21,8
Пискент	3.7	51,6	3,4	39,1
Юқори Чирчиқ	3,5	45,9	3,1	19,5
Бўстонлиқ	1,4	7,9	—	—
Область бўйича:	3,2	67,1	2,4	23,9

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ВАЪДАБОЗЛИКНИНГ ЧЕКИ БОРМИ?

Раис бюро мажлисига белгиланган вақтда етиб келди. Лекин у ўзича нималарнидир мулоҳаза қилиб охирги стулларнинг бирига ўтирди. Залдагиларга зимдан бир қараб чиқди. Шундан кейин кўп вақт ҳам ўтмади. Раисга сўз бериб қолишди. У аввалига бюро мажлиси қароридан тегишли хулоса чиқариб олганлиги ва ғалла ўримини тезлаштираётгани ҳақида гапирди.

Мажлисда кимдир унинг сўзидан қаноат ҳосил қилмай луқма ташлади.

— Бу ердагиларни чалғитманг, бор гапларни тўғри айтаберинг.

— Ҳамма гапни айтдим. Икки-уч кунда планимизни бажарсак, бўлдими?

Қанча савол берманг, раис ўзининг иши тўғри, ўрим-йиғим жадал кетаётганлигини айтиб, гапини маъқуллар эди. Раиснинг бу одати кўпчиликни назар-писанд қилмаслигидан, манманликка берилиб кетганлигидан, ваъда бериб, бажармасликка одатланиб қолганлигидан далолат бериб турар эди. Шунинг учун ҳам бюро долзарб кунлардаги ишларни яна бир бор анализ қилишга мажбур бўлди. Мана эшитинг.

Юқори Чирчиқ районидаги Калинин номли колхозда ғалла ўрим-йиғимига тайёргарлик кўриш ҳақида жуда кўп гап бўлди. Ҳар гал ҳам раис «ғалламиз мўл, уни нес-нобуд қилмай тезда йиғиштириб олишга барча тайёргарликларни кўриб қўйганмиз», деб юрди. Лекин, ўримга қўл урилгач, унинг гаплари қуруқ эканлиги маълум бўлди-қолди. Комбайнларнинг ҳаммаси сифатли ремонт қилинмабди. Йўл, хирмонлар тартибга келтирилмаган, аввал қандай бўлса шундайлигича қолаверган. Бу эса ўрим-йиғим пала-партиш бошлаб юборилишига сабаб бўлди.

Колхоздаги ҳозирги ишлар шундан далолат бериб турибди. Мана, хирмонга келтирилган ғаллага бир назар ташланг: тупроққа қоришиб ётипти. Уч комбайннинг бири ишласа, бири бузилади. Юк ташиш машиналарининг коэффициентини ошириш, улардан кўпроқ фойдаланиш билан деярли ҳеч ким шуғулланмайди. Хирмонга дон уйилиб кетган. Аммо, уни давлат омборларига зудлик билан ташийдиган машиналар етишмайди. Бир машина ўрнига икки машинани ажратиш зарурлиги бир неча бор раисга айтилди. У хўп деди-ку, лекин бу ишни қилмади. Ғалла пайкаллари четларини ўриш, ерга тўкилган бошоқларни йиғиштириб олишда масъулият сезилмайди.

Бу ерда яна бир ярамас одат бор: комбайнчининг бир кунда қанча дон ўриб, шоферга топширганлиги ҳақида ҳисоб-китоб яхши йўлга қўйилмаган. Одатда шофер ўрилган донни машинага ортиб, кетаберади. Омборчининг инсофи билан накладной тўлдирилади. Бундай аҳвол ғаллани талон-торож қилинишига кенг йўл очиб қўйишнинг ўзгинаси эмасми?

Юқоридаги фактларнинг ҳаммаси Калинин номли колхозда ўрим-йиғимни пухта ташкил қилиш ва давлатга топшириш юзасидан белгиланган график кундан-кунга бажарилмай қолишига сабаб бўлмоқда.

Колхоз раиси Сатти Назаров юқоридаги жиддий камчиликларни тузатиш йўллари ҳақида райкомнинг бюросида яна сувдан қуруқ чиқмоқчи бўлди. Одатдагидек бу гал ҳам умумий мужмал иборалар билан сўзини тугатди.

Юқори Чирчиқ район партия комитетининг бюроси турли хилдаги ўринсиз баҳоналарни рўкач қилиб, ғалла ўрим-йиғимини пайсалга солаётган, мавжуд ишчи кучларидан ва техникадан самарали фойдаланмаётган Калинин номли колхознинг раисига қаттиқ партия жазоси берди ва ундан ишда тезда бурилиш ясашни талаб қилди.

Ваъдалар берадиган пайт эмас. Қуруқ гап билан омбор донга тўлмайди. Ғалла фронтида бир кун эмас, бир соат ҳам ғаниматдир. Меҳнатни оқилона ташкил қиладиган раҳбарнинг юзи ёруғ, кўнгли равшан бўлади.

М. ҒОЗИЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ВДНХДА

СССР халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасининг барча павильонларида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг шонли 50 йиллигига бағишланган махсус экспозициялар жиҳозланган. Стендлар, фотосуратлар, табиий экспонатлар ва бошқа хил материаллар ленинча миллий сиёсат тантанасини, халқларимиз қон-қардошлигини, мамлакатимизнинг экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда эришган оламшумул-тарихий ғалабаларини тараннум этади.

Юбилей экспозицияларида Узбекистон, жумладан Тошкент областига ҳам катта ўрин берилган. «Металлургия» павильонининг залларидан бирида эритиш, қуйиш ва прокат қилиш жараёнлари узлуксиз бирлашган мис ғўласи ишлаб чиқарувчи линиянинг макети эътиборни ўзига жалб қилади. Унинг иккита асосий агрегати — эритиш, тақсимлаш ва мис ғўласини узлуксиз эритиш ва прокат қилиш агрегатлари бор. Бу ажойиб ускунани жорий қилиш туфайли Ленин орденли В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати ҳар йили 600 минг сўмлик иқтисодий самара кўрмоқда.

Маъдан қазиб чиқариш жараёнларининг кўпчилигида чанг пайдо бўлади. Кон-маъдан корхоналарида ана шу чанг ва унинг оқибатида пайдо бўладиган касб касалликларининг олдини олиш учун замонавий инженерлик-медицина воситалари комплекси ишлатилмоқда. Павильондаги махсус тематик виставкага қўйилган турли-туман асбоблар орасида пневматик туртки усули билан пармалаш вақтида ҳосил бўладиган чангни ушлаб қолувчи УПП—5 қурилмаси ҳам бор. Бу қурилма «Средазнипроцветмет» институтида тайёрланган. Уни рангли металлургия корхоналарида қўлланиш иш жойларида чанг миқдорини санитария нормаси даражасида сақлаб туриш имконини беради. Институтнинг яна бир экспонати — экскаваторлар кабинаси учун КИГ—39 кондинциялович қурилма ҳам шу ерга қўйилган. У иссиқ ва қуруқ иқлим шароитидаги конларда ишловчи экскаватор кабиналарида қулай шароит вужудга келтиради.

Ҳозирги вақтда конларда чангни камайтириш учун сув пуркалади. Аммо, бу кон йўлларида қатновчи автосамосвал кабиналаридаги чанг миқдорини санитария нормаси даражасигача келтириш имконини бермаяпти. «Средазнипроцветмет» институти анча самарали усулни таклиф қилди. У ҳам бўлса, конлардаги автомобиль йўллари устига юксак смолали нефтни пуркашдир. Нефть ёпишқоқ хусусиятга эга бўлгани учун буғланиб кетмайди ва чанг ёпишмайди. Бунинг учун махсус қурилма ҳам тайёрланган. Олмалиқ кон-металлургия комбинати конларида ана шу усул қўлланиб кўрилди. Янги усул қўлланганда йўлларга сув сепишдагига қарагандаги харажат 4—5 баравар кам бўларкан. Бунинг устига автосамосвал тезлиги 12 процент ошади. Йўлларни жорий ремонт қилиш учун кетадиган харажат 3—4 баравар камаяди. Автомобиль покришкаларининг чидамлилиги 2—2,5 баравар ортади. Комбинат конларида ана шу қурилмани жорий қилиш ҳар йили 85 минг сўмлик иқтисодий самара олиш имконини бермоқда.

«Газ саноати» павильонида кўрсатилаётган экспонатларнинг географияси жуда кенг. Бу ерда барча қардош республикалар «маҳсулоти»ни кўриш мумкин. Бинокорлик материаллари саноатининг 25 корхонаси айланувчи печлар учун газнинг гирдобли горелкасини жорий қилишган. Бу горелка Тошкентдаги Урта Осиё табиий газ илмий-тадқиқот институти томонидан ишлаб чиқилган ва тайёрланган.

Пахта териш машиналари шпинделларини монтаж ва демонтаж қилиш стенди кўргазмага келаётган томошабинларда катта қизиқиш туғдирмоқда. Уни «Узсельхозтехника» Пискент район бирлашмаси рационализаторлари ихтиро қилишган. Стенд жуда содда конструкцияда бўлиб, меҳнат унумдорлигини кескин ошириш имконини беради. Уни фақат бир ишчи бошқаради.

Тошкентдаги Воровский номли 1-ун комбинатида меҳнатни илмий уюштириш соҳасида катта ютуқлар қўлга киритилган. Унин тарасиз сақлаш силадида «Борец» типидаги компрессорлар ўрнатилган. Бу механизмдан фойдаланиш ун ташувчи машиналарга юк ортиш вақтини 60 минутдан 10 минутгача камайтиради. Корхонада автотранспортга юк ортишнинг пакет усули жорий қилинди. Бу усул комбинатга ҳар йили салкам 40 минг сўм давлат маблағини тежаб қолиш имконини бермоқда. Корхонанинг ғалла тозалаш бўлимидаги триерлар унумдорлиги 30 процент ошди. Унга агрегатларни ҳаракатга келтирадиган тасмани редуктор билан алмаштириш туфайли эришилди. Корхонада оширилган ана шу тадбирларнинг ҳаммаси меҳнатни илмий уюштириш планларини ишлаб чиқиш ва жорий этишга катта эътибор берилаётганлиги туфайлидир.

Кўргазмада область экономикасининг бошқа тармоқларида эришилаётган ютуқлар, қўлланилаётган янгиликлар, прогрессив технология ва усуллар кўрсатилган экспонатлар ҳам бор.

М. ЛАРЬКИН.

Москва.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

Москвада 10 июлда Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Монголия Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Социалистик Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматлари бошлиқлари иштирокида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVI сессияси ўз ишини бошлади.

Сессия ишида Югославия Социалистик Федератив Республикаси делегацияси қатнашмоқда.

Куба Республикаси делегацияси, шунингдек Корея Халқ-Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси сессияда кузатувчилар сифатида қатнашмоқда.

Совет Иттифоқи делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин кириш нутқи сўзлаб сессияни очди.

Кун тартиби тасдиқланганидан кейин сессия кун тартибида турган масалаларни муҳокама қилишга киришди.

Сессия иши ишчанлик ва ўртоқлик вазиятида ўтмоқда.

УЛАН-БАТОРДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

УЛАН-БАТОР, 10 июль (ТАСС). Бугун бу ерда Монголия Халқ Республикасининг 51 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Йиғилиш президиумида Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал, Монголия Халқ революцион партияси ва Монголия Халқ Республикаси ҳукуматининг бошқа раҳбарлари, революция ветеранлари, шунингдек, РСФСР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари, Совет-Монголия дўстлиги жамиятининг марказий правлениеси раисининг ўринбосари Б. С. Семенов бошчилигидаги совет делегацияси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва Монголия Халқ Республикаси Қаҳрамони, космонавт-учувчи В. В. Гробатко ўтирибдилар.

Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Д. Моломжамц доклад қилди.

ДЎСТЛИК ВУЖУДГА КЕЛТИРГАН ИНДУСТРИЯ

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР БЎЙЛАБ

СССР 50

И. И. СОЧИНСКИЙ,
Арманистон ССР Госплани раисининг ўринбосари

«Моддий воситаларни ва куч-ғайратни бир жойга тўплаш, совет халқларининг беғараз ўзаро ёрдами барча республикаларда ғоят юксалган саноатни ва механизациялаштирилган йирик қишлоқ хўжалигини вужудга келтириш имконини берди».

(КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қароридан).

Совет Арманистонининг саноати партиямизнинг ленинча миллий сиёсати туфайли, совет халқлари улуғ оиласининг қардошлиги ва дўстлиги туфайли вужудга келди. Республиканинг табиий хусусиятлари натижасида аҳолининг бир қисмигина қишлоқ хўжалиги билан шуғуллана олади. Шунга биноан, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Арманистонда энг кўп миқдорда ишчи кучларини талаб этадиган индустрия тармоқларини ривожлантиришни кўзда тутдилар.

Бунга эришиш осон эмас эди. Арманистонда Совет ҳокимияти ўрнатилганига қадар иккита кичкина механика заводида — Ленинакан ва Ереван заводларида атиги 50 киши ишлаган эди. Плуг, сепаратор каби унча мураккаб бўлмаган техника ва хатто паншаха ҳам Арманистонга бошқа жойлардан келтирилар эди. Металл ишлаш саноатини аслида янгидан барпо этишга тўғри келди.

Мамлакат биринчи жаҳон уруши ва граждандар уруши натижасида рўй берган вайронгарчилик, очарчилик ва иқтисодий тушкунликка барҳам бера бошлаши билан мамлакатнинг турли районларидан станок, асбоб-ускуналар ортилган эшелонлар Арманистонга қараб йўл олди. Станокларнинг ўзидангина ҳар йили 1000—1200 дона олиниб турди.

Кадрлар проблемаси табиий, биринчи ўринга қўйилди. Қардош республикалар билан ўзаро алоқа боғламай туриб, бу проблемани ҳал этиш мумкин эмас эди. Станоксозликни яхши билиб олмоқ учун 300 дан ортиқ киши Ленинграддаги Ильич номли ва Свердлов номли заводларга Ленинакан билан Чаренцавандан юборилди. Ерevandаги «Гидропривод» заводи ишчилари ва инженер-техник ходимларининг катта бир групаси Харьковда стажировкадан ўтди. Арманистоннинг неча юз мутахассислари Москва корхоналарида тажриба ва малака ҳосил қилдилар.

Ҳозирги вақтда Арманистон саноатида юқори малакали 870 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи меҳнат қилмоқда. Республикада олий ва ўрта маълумотли ўн олти ярим мингдан ортиқ мутахассис мураккаб техникавий вазифаларни ҳал этмоқда. Буларнинг ҳаммаси партиямиз ленинча миллий сиёсати натижаси, Совет Иттифоқи халқлари ижодий ҳамдўстлиги натижасидир.

Арманистон саноати ҳақида гапирганда бу саноатни ривожлантириш учун керакли хом ашё базаси каби муҳим омилга тўхталиб ўтмасдан бўлмайди. Арманистоннинг ер остида хил-ма-хил фойдали қазилмалар кўп бўлса ҳам, қора металл кам эди. Қора металл запаслари кейинги вақтларгача саноат аҳамиятига эга эмас эди. Шу сабабли мамлакатнинг турли районларидан республикага металл—қора прокат, чўян ва пўлат тўхтовсиз келтириб турилди.

Ҳозирги замоннинг кўп профилли машинасозлик саноати республика экономикасида асосий ўринларнинг бирини эгаллаб турибди. Саноатнинг бу тармоғи ҳозирги вақтда республикадаги 80 та йирик заводни ва уларнинг 22 филиалини, 14 илмий тадқиқот институти ва конструкторлик бюроларини, металлни қайта ишлаб берадиган 50 дан ортиқ кичик корхона ва ремонт корхоналарини бирлаштиради. Арманистон машинасозлари электр машиналарини, кабель буюмларини, кам вольтли аппаратларни, редукторли микродвигателларни, электрон ҳисоблаш машиналарини, ўзи ёзадиган ва тартибга соладиган приборларни, металл қирқувчи станокларни, темирчилик-пресс машиналарини, сунъий олмосни ва шу асосда яратиладиган инструментларни, автопогрузчик, автомобиль, компрессорларни, насос ва гидроаппаратларни ишлаб чиқармоқдалар.

Шу беш йилликда Арманистон машинасозлик саноати олдида янги кенг истиқболлар очилди. Саноатнинг бу тармоғига яна 30 мингга яқин кишини жалб этиш мўлжалланади. Иттифоқ ташкилотларига бўйсунган корхоналарда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми умуман 1,9 баравар ортади. Машина-ускуналар паркини ва ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг хилларини янгилаш, янги технология жараёнларини жорий қилиш, ишлаб чиқаришни кенг кўламда механизациялаштириш ва автоматлаштириш назарда тутилади.

Шу беш йилликда олтита янги завод қурилади. Булар орасида қурилиш-пардозлаш машиналари ишлаб чиқариш учун Совет Иттифоқида биринчи марта ихтисослаштирилган корхоналар, тўқимачилик саноати учун мураккаб технологик ускуналар тайёрловчи корхоналар бор.

Станоксозлик ва электротехника билан бир қаторда асбобсозлик, электроника, радио электроника ҳам жадал ривожланмоқда. Арманистон ССР ҳозирги кунда Совет Иттифоқида кўчма электр станциялари ва гидронасослар ишлаб чиқариш соҳасида иккинчи ўринни, темирчилик-пресс ускуналари ишлаб чиқариш соҳасида учинчи ўринни, металл қирқувчи станоклар, кабель, электр лампалар ишлаб чиқариш соҳасида тўртинчи-бешинчи ўринни эгаллаб турибди. СССР ташқи савдо ташкилотлари республика саноат маҳсулотининг 170 хилини 72 мамлакатга экспорт қилмоқдалар.

Улуғ ва енгилмас Совет Иттифоқига бирлашган социалистик Ватанимиздаги халқларнинг беғараз ўзаро ёрдами натижасида Арманистон ана шу муваффақиятларга эришди.

ЕРЕВАН.
(ТАСС).

●АРМАНИСТОН ССР. Разданда Закавказьеда энг йирик ГРЭС бунёд этилмоқда. Суратда: (чапдан) илғор монтажчилар бригадасининг аъзолари — В. Ушаков, А. Анраян, Э. Мусаэлян ва Д. Искандерянлар.

Г. Надеждин ва Э. Исаакян фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ЮБИЛЕЙ ЎҚУВ ЙИЛИ

Куз фаслида Узбекистон олий ўқув юртлари ва техникумларига 400 минг йигит-қиз келишади. Бу сафар биринчи курсларга кирувчилар — олий ва ўрта махсус таълим сари 1972 йилда йўл олувчилар отряди айниқса катта бўлади.

Хўш, янги ўқув йилининг ўзига хос хусусиятлари нимадан иборат? Узбекистон ССР Олий ва Урта махсус таълим министрининг биринчи ўринбосари Константин Иванович Афанасьев Узбекистон Информация агентлигининг илтимосига кўра ана шу ҳақда гапириб берди.

— Ўқув жараёнининг мазмуни ва характери коммунистик қурилишнинг буюк мақсадларига муносиб бўлган кадрлар тайёрлашдан иборат асосий вазифа билан боғлиқдир.

Республикамиздаги ҳар бир ўқув юрти ўз фаолиятида партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлигини доимо сезиб турибди. Бу йил мавжуд институт, техникумларни кенгайтириш ва янгиларини қуриш учун, уларнинг ўқув ва илмий базасини такомиллаштириш, студентлар учун янги ётоқхоналар, спорт ва соғломлаштириш комплекслари қуриш учун ўнлаб миллион сўм ажратилди. Тошкентда, Самарқандда, Қорақалпоғистон пойтахти — Нукусда барпо этилаётган олий ўқув юртлари шаҳарчаларини эслаб ўтиш кифоя.

Узбекистоннинг олий ўқув юртлари янги ўқув йилидан бошлаб 202 олий малака бўйича, техникумлар эса 190 ихтисос бўйича кадрлар тайёрлайди.

Бу ерда барча касблар, барча ихтисослар ҳам зарур. Шунга қарамай, фан-техника тараққиётининг конкрет вазифалари муносабати билан тайёрлаш кенгайиб ривожланиб бораётган ихтисосларни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз.

КПСС XXIV съезди Директиваларида ҳисоблаш техникасини қўлланган ҳолда бошқаришнинг янги методлари ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлиги таъкидлаб ўтилган. Янги ўқув йилида Тошкент политехника институтида бошқаришнинг автомат системаси факультети ташкил қилинади. Ҳисоблаш техникаси, кибернетика, меҳнатни илмий ташкил этиш ютуқларини практикага кенг жорий этишга қодир бўлган кадрларни тайёрлашнинг мунтазам системасини ташкил қилишни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим.

Тошкент ва Самарқанд университетлари амалий математика мутахассисларини тайёрлаб чиқаради. Тошкент халқ хўжалиги институтида иқтисодий кибернетика факультети ташкил қилинди. Политехника институтининг янги факультети билан айни бир пайтда Урта Осиёда биринчи Тошкент кибернетика техникуми барпо этилди. Бу техникум Узбекистон ССР Фанлар Академиясининг кибернетика институти билан ёнма-ён жойлашганлиги бежиз эмас.

Ниҳоят, Тошкент политехника институти ҳузурида ташкил қилинган саноат ва қурилиш ташкилотчилари янги факультетнинг тингловчилари фан, техниканинг ва илғор тажрибанинг энг янги ютуқлари билан танишишлари мумкин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг ёшларни умумий ўрта таълимга ўтказишни тугаллаш ва умумий таълим мактабларини янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини амалга оширишда олий мактабнинг масъулияти каттадир.

Педагогика институтлари билан бир қаторда университетлар, шунингдек, жисмоний ва эстетик таълим бўйича педагог кадрлар тайёрлайдиган олий ўқув юртлари — Тошкент давлат консерваторияси, физкультура институти, театр-рассомчилик институти бу ишга қўшаётган ўз ҳиссасини кўпайтириши лозим. Ҳозирги вақтда Россия Федерацияси билан Украинадаги 30 олий ўқув юрти Узбекистон учун беш минг рус тили ўқитувчиси тайёрламоқда.

Узбекистонда экономика ва маданиятнинг турли тармоқларини ривожлантириш перспективаларига мувофиқ бир қанча янги касбларни ўргатиш жорий этилмоқда. Чунончи, Фарғона политехника институтида маиший хизмат кўрсатиш технологияси факультети очилди. Бу ерда сервис ташкилотчилари, юксак малакали мастерлар — автомобиллар, телевизион аппаратлар ва кондиционерлар ремонт қилиш ва сақлаш бўйича, мутахассислар, кийим-кечак ва пойафзал модельерлари тайёрланади. Тошкент ва Фарғона политехника институтларида озиқ-овқат, гўшт ва сут саноати бўйича янги ихтисосликлар жорий этилмоқда.

Дастлабки пайтларда Тошкент университетининг эски корпусларида янги автойўл институти жойлаштирилади. Кейинчалик бу институт учун шаҳарнинг шарқи-шимолий чеккасида 36 гектарлик участка ажратилиб, бу ерда махсус бинолар қурилади.

Урта Осиё медицина педиатрия институти республикада медицина профилидаги бешинчи олий ўқув юрти бўлади.

Биз совет турмуш тарзи учун характерли бўлган ходисани борган сари тез-тез кузатмоқдамиз — олий ўқув юртлари ва техникумлар ёшлар оммасини катта шаҳарларга жалб этибгина қолмай, шу билан бирга бу ўқув юртларининг ўзлари ҳам билимлардан баҳраманд бўлишни истовчилар учун кенг қулоч очмоқда. Чунончи, Тошкент политехника институтининг олти индустриал марказда бўлимлари бор — Бухоро, Навоий, Зарафшон, Олмалиқ, Чирчиқ, Ангренда филиаллари ташкил қилинди. Консультация пунктларининг сони кўпайиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси сиртқи ва кечки таълимни ривожлантиришга ёрдам бермоқда — келгуси ўқув йилида ўқишнинг ана шу формаларига 124 минг киши тортилади.

Ўқув жараёнини янада яхшилаш тадбирлари кўрилмоқда. Олий ўқув юртлари, заводлар, колхозлар ва маданият муассасаларининг ўзаро манфаатларини назарда тутиб, ишлаб чиқариш практикаси программаси кенгайтирилмоқда. Студентлар илмий ва экспериментал ишда қатнашиш учун катта имкониятларга эга бўладилар.

Бир қанча олий ўқув юртлари ва техникумларида кириш имтиҳонлари ҳозирдаёқ бошланди. Мактаб аттестати баҳоларини эътиборга оладиган янги система абитуриентларни қараб танлашга, уларнинг билим ва қобилиятларига объектив баҳо беришга ёрдам этади.

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги йилида студентлар оиласига қўшиладиган ёшларнинг янги отряди олий ва ўрта махсус таълимнинг ажойиб анъаналарини ривожлантириши лозим. Бу анъаналар жонажон совет ҳокимиятининг шонли ютуқларидан биридир.

СЕКУНДЛАР ҚАДРИ

Оҳангарон кўмир разрези экскаваторчиларининг бригадири Лабиб Мирсаидов ҳар бир секундни жуда қадрлайди. Унинг тўрт кубли «Ижорец» экскаватори кўмир қазиб олиш ва темир йўл ярим вагонларига ортишдаги ҳар операцияда беш секунддан вақт тежаб қолади. Экскаваторчининг шахсий ҳисобида бир йилда пландан ташқари қазиб олинган 100 минг тонна кўмир бор. Мана шундан ҳар бир секунднинг қадри 20000 тоннага тенглиги англашилади.

Ҳозир Лабиб Мирсаидов Оҳангарон кўмир разрезида ташкил қилинган Ўрта Осиё кончи-экскаваторчиларининг илғор тажриба мактабига бошчилик қилмоқда. У ўз ўртоқларига кўмир қазиб олишнинг барча босқичларида секунднинг ўндан бир улушини ҳам тежаб қолишни ўргатмоқда. Оҳангарон кончилари илғор экскаваторчи тажрибасини ўрганиб, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бу йил пландан ташқари бир неча юз минг тонна ёқилғи қазиб олишга аҳд қилдилар.

ТАШАББУСКОРЛАРНИНГ ЁЗГИ МАРШРУТЛАРИ

Шу кунларда Тошкентдан, республиканинг область марказларидан студентларнинг қурилиш отрядлари бирин-кетин жўнаб кетмоқда.

Ўзбекистонда қурилишларга бу йилгидек шу қадар кўп студент ҳеч қачон жўнамаган эди. Қурилишга бориш учун 27 минг кўнгилли рўйхатга ёзилди. Бу эса ўтган йилдагидан икки баравар кўпдир. Студентлар республиканинг энг муҳим зарбдор қурилишларида меҳнат қиладилар. Мирзачўл ва Қарши чўлининг қўриқ ерларини ўзлаштиришда, Андижон сув омбори ва Туямўйин сув омбори барпо этишда, Аму—Бухоро машина билан суғориш каналининг иккинчи навбатини, Сирдарё ГРЭСини қуришда қатнашадилар. Ёшларнинг катта отряди Приморье ва Красноярск ўлкаларига, Томск областига жўнайди. Студентлардан беш мингдан кўпроқ киши мўл мева ва сабзавот ҳосилини йиғиштириб олишда ёрдам беради.

Студентлар «учинчи семестр» давомида йигирма беш миллион сўмликдан кўпроқ ҳажмдаги ишларни бажариш ниятидалар. (ЎзТАГ).

(ЭТЮД) ХАЙР, ҚАДРДОН МАКТАБИМ

Ниҳоят, мактабдаги энг сўнгги имтиҳон ҳам тугади, етуклик аттестатлари қўлга тегди. Имтиҳон бошланиш арафасидаги, битириш кечаси олдидаги ҳаяжонлар тўлқини унут бўлди.

— Тикувчи куйлагимни тайёрлашга улгуролмайдиганга ўхшайди.

— Улгуради, албатта улгуради. У сенинг бугун битирувчи эканингни билади-ку!

— Мен атлас куйлагимни кийсаммикан, ёки оқ кофта, қора юбканими?

— Албатта, формани кийиш керак-да.

Бу ташвишлар менинг бундан ўн йил аввалги ташвишларимга жуда-жуда ўхшайди.. 72-йилнинг 10-синф ўқувчилари менинг собиқ синфдош дугоналаримнинг ўзгинаси! Худди шулар каби биз ҳам битириш кечаси олдидан турли причёскаларни ўйлардик. Кечага эса негадир кўпчилик сочига лента тақиб келганди, тўғрироғи, бу куни қизлар лента билан болалик ва мактаб билан хайрлашишган эди.

Эслайман, бир кунда юз нарсани орзу қилардик, эртага ҳар биримиз турлича ўзгара бошлашимизга ишонолмасдик. Эрта-индин ҳаммамизнинг жуда муҳим ишларимиз, ташвишларимиз пайдо бўлади. Булар синф жадвалида ҳеч қачон бўлмаган, бўлмайди ҳам. Бундан кейин ҳеч бир мактаб қўнғироғи бутун болалар тўдасини синфга тўплолмайди.

Йиллар, ўн йиллар ўтади. Биз аввалгидек бир-биримиз билан учрашиб, хабарлашиб турамиз:

— Биласанми, метрони Абдулла қурди. Ану-чи, 10 «А» даги жингалак соч бола.

— Ахмедов эса Қаршида ишлаяпти.

— Лола тўқимачилик машиналари конструктори бўлибди!

Яқинда сен ҳам мактаб йиллари билан хайрлашдинг, қадрли дўстим. Бу ерда, синфда, сўнгги контроль ишни сал ҳафаҳон ёздинг, ана у ерда, дераза тагида эса мактабдаги энг яхши қизнинг партаси турибди.

Тез кунда сен ҳам цехда ишчи бўласан, боғчада болаларни тарбиялайсан, балки, фазога парвоз этарсан. Сенга қайси ишда бўлмасин, улкан муваффақиятлар тилайман, Советлар Иттифоқининг граждани!

Л. НИКИТИНА.

ЛЕКТОРЛАР УЙИ

Азим шаҳримиз Тошкент илм-фан марказларидан бирига айланган. Яқин орада «Билимлар уйи» типидаги яна бир даргоҳ ишга тушади. Мазкур зиёбахш маскан «Лекторлар уйи»дир. У уч қаватли корпусга жойлашади. Бу ерда уч юз кишига мўлжалланган лекция зали ишлаб туради.

Бой китоб фондига эга бўлган кутубхона ҳам лекторлар хизматида бўлади. Турли тадбирлар ўтказиш учун алоҳида зал ва хоналар ажратилади. «Ташгипрогор» институти инженер ва архитекторлари томонидан тайёрланган бу лойиҳа ўзининг яна қатор афзалликларига эга.

А. АКБАРОВ.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИНГ АКТУАЛ ВАЗИФАЛАРИ

Мамлакатимиз КПСС XXIV съездининг қарорлари, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик сабабли омманинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ғоят юксалган вазиятда яшамоқда. Совет жамиятининг тобора мустаҳкамланаётган социал-сиёсий ва ғоявий бирлиги, партия билан барча меҳнаткашлар ўртасидаги бузилмас алоқа — мана шуларнинг ҳаммаси ишонч билан олға боришимизга имкон бермоқда, идеология ишларини юксак даражада самарали олиб бориш учун мустаҳкам негиз яратиб бермоқда.

Революцион назарияни ижодий ривожлантириш, тарбия масалаларига, идеология иши проблемаларига доимий эътибор бериш Коммунистик партиянинг энг муҳим традицияларидан, ленинизм традицияларидан биридир. КПСС XXIV съезди совет жамиятининг социал-сиёсий ривожланишини, унинг маънавий ҳаётини ҳар томонлама анализ қилиб, марксизм-ленинизмни пропаганда қилишнинг ҳамда буржуа ва ревизионистик идеологияга ҳужумни давом эттиришнинг актуал вазифаларини белгилаб берди. Марказий Комитет партия съездининг қарорларига асосланиб меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларига доир бир қанча муҳим қарорлар қабул қилди.

Яқинда Марказий Комитетда идеология ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши бўлиб ўтди. Бу кенгаш КПСС XXIV съездининг қарорлари асосида ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик муносабати билан олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий иш масалаларига бағишланди. Кенг фикрлашиб олиш натижасида бу кенгаш партия ташкилотларининг съезд кўрсатмаларини бажариш борасида тўплаган иш тажрибаларини умумлаштирди ва идеология ишини, оммани сиёсий тарбиялашни янада такомиллаштириш йўлларини белгилаб берди.

Идеология вазифаларини муваффақиятли ҳал этмоқ учун бизда зарур нарсаларнинг ҳаммаси бор: марксизм-ленинизмнинг зафарли таълимоти; партиянинг илмий асосга қурилган иқтисодий, социал-сиёсий, маданий ва халқаро сиёсати; ғоявий-сиёсий ишларнинг аниқ принциплари; ғоявий таъсир ўтказишнинг замонавий қудратли воситалари; битмас-туганмас жуда бой тажриба ва ажойиб традициялар; сиёсий етук, малакали кадрлар мавжуд. Ҳамма гап шундаки, бутун назарий, пропаганда, оммавий-сиёсий фаолиятимизни ривожланган социалистик жамият шарт-шароитига ва талабларига, КПСС XXIV съездининг қарорларини энг самарали бажариш вазифаларига мувофиқ бўлган ва сифат жиҳатидан янги поғонага кўтармоқ керак.

Марксизм-ленинизм ғояларини пропаганда қилиш партиянинг ленинча сиёсатини муваффақиятли амалга оширишга меҳнаткашларни сафарбар қилиш идеология ишидаги асосий вазифа бўлиб турибди. Совет кишиларини меҳнатга коммунистик муносабат руҳида тарбиялаш энг муҳим ўринда турган ишларимизнинг биринчиси ҳисобланади. Партия — фан ва техника революциясининг муваффақиятларини социалистик хўжалик системаси афзалликлари билан узвий равишда қўшиб олиб боришни таъминлаши лозим бўлган чоралар комплексини амалга оширмоқда. Шу муносабат билан жамият ҳаётининг ҳамма соҳаларида фан-техника муваффақиятларини ёйиш ва бу муваффақиятлардан кенг фойдаланиш ғоят катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

Ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга, уни ҳар томонлама интенсивлаштиришга қаратилган йўл кадрларга иқтисодий билим беришни жиддий яхшилашни талаб этади. КПСС Марказий Комитетининг қарорига биноан раҳбарларга, мутахассисларга, ишчиларга, хизматчиларга ва колхозчиларга иқтисодий билим беришнинг умумдавлат миқёсида табақалаштирилган системаси вужудга келтирилмоқда. Программалар ишлаб чиқилди, пропагандистлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш курслари ўтказилмоқда, ўқув қўлланмалари нашр этилмоқда. Энди бутун гап шундаки, иқтисодий билим беришни моҳирлик билан ташкил этиш, бу ишнинг иқтисодий ва илмий-техникавий ривожланишнинг ҳозирги босқичига мувофиқ бўлиб тушишига эришиш, бу ишга алоқадор бўлган барча давлат ва жамоат ташкилотларининг фаолиятини координация қилиб туриш керак.

Социалистик мусобақа меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишни тарбиялашнинг ажойиб мактаби, меҳнат унумдорлигини ошириш воситаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Партия ташкилотлари, пропаганда органлари меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатининг обрўйини бундан буён ҳам мустаҳкамлай беришлари зарур. Моддий ва маънавий рағбатлантириш инсоннинг ўз меҳнати билан кўрсатган хизматларини ижтимоий тан олиш воситаси сифатида тағин ҳам кўп роль ўйнаши, инсон қилаётган ишнинг қай тарзда фойдали эканлигини акс эттиришга, инсоннинг маънавий қиёфасига ижобий таъсир ўтказишга хизмат қилиши лозим. Партия хўжалик фаолияти билан тарбиявий фаолият бирлиги принципини ўтказиб келмоқда. Бу принцип раҳбар кадрлардан хўжаликка доир қарорларни иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан асослаб беришларини, жамият, коллектив ва шахс манфаатларининг бир-бирига энг кўп даражада уйғунлашиб боришига эришишларини, омманинг ташаббускорлигини кенг ривожлантиришларини талаб қилади.

Ривожланган социализмга хос бўлган турмуш укладининг ўзи, коммунистик жамиятга аста-секин ўсиб бораётган жамиятнинг ахлоқий ва ҳуқуқий нормалари жамият аъзоларининг юксак даражада ғоявий-маънавий етук бўлишларини, сиёсий онгли бўлишларини талаб қилади. Ҳозир бизнинг вазифамиз ҳар бир кишини ҳар томонлама ривожланган мукаммал шахс қилиб етиштиришдан иборат тарихий муҳим вазифани амалга оширишдир. Бу вазифа бутун идеология фаолияти учун принципиал аҳамиятга эга бўлган ва узоқ вақтга мўлжалланган вазифадир.

Меҳнаткашларнинг жуда кенг оммасида коммунистик дунёқарашни шакллантириш, оммани марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбиялаш партия олиб бораётган ғоявий-тарбиявий ишнинг негизи бўлиб турибди. Бунинг учун аввало партиянинг кўп қиррали ғоявий-назарий фаолиятини ҳар томонлама кўрсатиб бериш, КПСС XXIV съездининг ғояларини ва қарорларини, съезддан сўнг партия Марказий Комитети қабул қилган ҳужжатларни тушунтириб бериш ва пропаганда қилиш зарур. Бу ишда илмий коммунизмнинг асосий қоидаларини меҳнаткашлар кенг оммаси ўзлаштирибгина қолмасдан, шу билан бирга олинган билимларни амалда, кундалик ҳаётда татбиқ қила билишларига, шу билимларни эътиқодга айлантира билишларига ҳам эришмоқ керак.

Меҳнаткашларни, айниқса ёш авлодни маънавий тарбиялашни такомиллаштириш вазифаси ҳозирги вақтда биринчи навбатдаги проблемалар қаторига қўйилмоқда. Жамиятимизда шундай вазият вужудга келтириш керакки, бу вазият ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида, меҳнатда ва турмушда инсонни ҳурматлаш ва унга ғамхўрлик қилиш, ҳалоллик, ҳар бир кишининг ўзига ва бошқаларга нисбатан талабчанлик, қаттиқ масъулиятни ҳис қилиш билан бирга ўзаро ишонч, чинакам ўртоқлик руҳи қарор топишига ёрдам берадиган бўлсин. Бу энг муҳим ишдир.

УСТА ПАХТАКОР

Йўлдош АЛЛАЕВ Бўка районидаги Жамбул номли колхозда кўп йиллардан бери звено бошлиғи бўлиб ишлайди. У бошлиқ бригада деҳқонлари пахта ҳосилдорлигини йилдан-йилга кўтариш, деҳқончилик маданиятини ошириш учун ҳаракат қилмоқдалар. Бу йил улар янгийўлликлар ҳаракатига қўшилиб, ўзларига қарашли 45 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлаганлар. Саратоннинг шу иссиқ кунларида ғўзаларни суғориш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилаяпти. Бу ишларни ўз вақтида ва намунали бажаришда звено бошлиғининг ўзи бош-қош бўлиб турибди. Суратда: звено бошлиғи Й. Аллаев.

А. Мальцев фотоси.

ҚИСҚА САТРЛАР

Пойтахтдаги Энгельс кўчасида янги модалар ательеси яқин кунларда ишга туширилади. Ҳозир бу ерда пардозлаш трестининг А. Қувонов бошлиқ бригадаси сўнгги ишларни ниҳоясига етказмоқда.

И. КАРИМОВ.

●

Алишер Навоий номли ЎзССР давлат кутубхонасида партия ҳужжатларини алмаштиришга доир стенд ташкил қилинди. Стенддан КПСС XXIV съезди материаллари, КПСС программаси ва Устави, Марказий Комитет май Пленуми материаллари ҳамда хилма-хил китоб ва журналлар ўрин олган.

С. МЕЛИЕВ.

●

1-Тошкент уй қуриш комбинатига қарашли 3-монтаж бошқармаси коллективи шу кунларда 9 қават, 54 квартирали яна бир турар-жой биносини қўлдан чиқаришмоқда. Монтаж ишларини бажаришда В. Хабибулин, А. Чалий каби ишчилар жонбозлик кўрсатишаяпти.

Қ. ИБРОҲИМОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ФЕРМАЛАРДА ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ИШ

Чорвачиликни ривожлантириш, аҳолининг гўшт, сут ва бошқа хил чорва маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш ҳамиша диққат-эътиборда турган муҳим масалаларнинг биридир.

Чорвадорларимиз гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. СССРнинг шонли 50 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида актив иштирок этиб, беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини бажаришда яхши кўрсаткичларни қўлга киритмоқдалар.

Чорва фермаларидаги ишларни ҳозирги талаблар даражаси асосида ташкил қилиш меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, чорвачиликни сердаромад, рентабелли тармоққа айлантиришда шубҳасиз ғоявий-сиёсий тарбия ва маданий-оммавий тадбирлар муҳим роль ўйнайди.

Хўш, чорвадорларимиз ўртасида ҳозирги вақтда олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ҳамда маданий-оммавий ишларнинг савияси қандай? Биз бу сафар Ўрта Чирчиқ райони мисолида худди шу хусусда батафсилроқ фикр юритмоқчимиз.

Райондаги 14 колхоз, «Ўртасарой» совхози ва Киров номли ўқув хўжалигидаги сут-товар фермаларида 141 нафар сут соғувчи меҳнат қилмоқда.

Қатор хўжаликларнинг партия ташкилотлари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили план ва мажбуриятларини муддатидан олдин бажарилишини таъминлаш учун социалистик мусобақани кенг қизитиб юборганлар, оммавий-сиёсий ишларни хўжалик олдида турган конкрет вазифалар билан боғлаб олиб бормоқдалар.

Бу соҳада «Партия XXII съезди» колхози партия ташкилоти фаолияти диққатга сазовордир. Хўжаликнинг сут-товар фермасида социалистик мусобақа яхши ташкил этилган, илғор сут соғувчиларнинг тажрибаси кенг оммалаштирилмоқда. Бу ерда Калинин районидаги Ильич номли колхознинг моҳир сут соғувчиси М. Умматова бошлаган ажойиб ташаббус ўз вақтида ишлаб чиқилди. Барча сут соғувчилар ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. Ферманинг Т. Норбоева, Х. Чинозбекова каби пешқадамлари ташаббус изидан бориб, шу йилнинг беш ойи ичидаёқ ҳар бош соғин сигирдан 1200 литрдан сут соғиб олишга муваффақ бўлдилар.

Фермада ҳар ўн кунда мусобақага якун ясаб турилади, ғолиблар рағбатлантирилади, пул мукофотлари берилади. Соғувчиларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, уларнинг маданий эҳтиёжини қондиришга алоҳида эътибор берилади. Хўжалик иқтисодчиси, агитатор Ким Че Кик, бухгалтер сиёсий ахборотчи З. Мўминов ўртоқлар мунтазам равишда суҳбатлар ўтказиб турадилар. Ҳар ўн кунда бир марта «Жанговар варақа» чиқариб турилади, шинам қизил бурчак сут соғувчилар хизматида.

Партия ташкилоти томонидан олиб борилаётган ташкилий ва сиёсий-оммавий ишлар ўз самарасини бермоқда: шу йилнинг беш ойи ичида ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинган сут ўтган йилнинг худди шу давридагига нисбатан 216 килограммдага кўпайди, давлатга ўтган йилга нисбатан 11 тонна кўп сут сотилди.

Чорвадорлар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик кўрсатаётган Охунбобоев номли колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг хизматини ҳам алоҳида таъкидлаш мумкин. Фермада унумли меҳнат қилиш ва маданий дам олиш учун барча шароитлар яратиб берилган. Қизил бурчакдаги телевизор, радиоприёмник ҳамда хилма-хил газета-журналлар маданий ҳордиқнинг доимий воситасидир. Хўжалик раҳбарлари ва мутахассислар ферма ходимлари билан тез-тез учрашиб, сиёсий ва иқтисодий мавзуларда суҳбат ва лекциялар ўтказиб турадилар.

Бундай ибратли ишларни бошқа айрим хўжаликлар мисолида ҳам кўриш мумкин. Афсуски, район миқёсида олиб кўрадиган бўлсак, манзара тамоман бошқача: айрим чорвачилик фермаларида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар ғоятда қониқарсиз. Кўпгина бошланғич партия ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари бундай масъулиятли масалага етарли эътибор бермаяптилар.

Кўпчилик хўжаликка хос умумий бир жиддий камчилик шуки, чорвачилик фермаларида, айниқса, сут соғувчилар ўртасида ғоявий тарбиявий ҳамда оммавий-сиёсий ишлар доимий тус олмаган, тўғрироғи, бу масала эътибордан деярли четда қолган. Муайян бир мақсадни кўзлаган ҳолда иш олиб борилмайди. Онда-сонда ўтказиладиган бирон бир тадбир ва «кўрсатма»лар эса юзакичиликдан бошқа нарса эмас.

Ўтказилган таҳлилларга бир назар ташлайлик.

Калинин номли колхозда сут соғувчилар ўртасида социалистик мусобақа умуман ташкил этилмаган. Суҳбатлар камдан-кам ўтказилади. Сут-товар фермасига бириктирилган агитатор эса соғувчилар билан ҳисоб-китоб қилиш пайтидагина пайдо бўлади, холос. Колхоз партия ташкилоти ва правлениеси ўрта маълумотли ёшларни чорвачилик фермаларига жалб қилишга етарли аҳамият беришмайди. Соғувчилар орасида коммунист йўқ. Хўжалик ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 30,8 тонна кам сут топширди. Ҳар бир соғин сигир бошига сут соғиб олиш 170 килограммдага камайиб кетди.

«Ўртасарой» совхозидаги аҳвол бундан ҳам ачинарли. Сут-товар фермасида оммавий-сиёсий ишнинг асли ўзи йўқ. 1972 йил бошидан то шу кунга қадар соғувчилар ўртасида бирон марта ахборот, лекция ёки суҳбат ўтказилмаган. Бу ерда М. Умматова ташаббусини бригадирнинг ўзидан бўлак ҳеч ким билмайди. Мусобақа умуман ташкил этилмаган, соғувчиларда на шахсий, на коллектив мажбурият бор. Бажарилаётган ишлар якунланмайди. Соғувчилар учун маданий-маиший хизмат йўлга қўйилмаган. Магазин мунтазам ишламайди, унда кундалик рўзғор учун зарур бўлган маҳсулотлар етишмайди. Шунинг учун ҳам соғувчилар зарур маҳсулотларни харид қилиш учун Тошкент ёки район марказига қатнашга мажбур бўлмоқдалар.

Фермада ишнинг ўз ҳолига ташлаб қўйилгани, соғувчиларга нормал маиший шароит яратиб берилмагани, тарбиявий ишлар издан чиқиб кетганлиги туфайли сут ҳам камайиб кетяпти. 1972 йилнинг 5 ойи ичида ўтган йилнинг шу муддатидагига нисбатан 55.2 тонна сут кам топширилди.

«Северний маяк» колхози сут-товар фермасида ҳам юз берган ташвишли аҳволга бефарқ қараш мумкин эмас. Соғувчилар ўртасида қўнимсизлик давом этмоқда. Фермага маълумотли ёшлар жалб қилинмаяпти. Соғувчиларнинг меҳнат қилишлари, маданий дам олишлари учун тўла шароит йўқ.

Фермадаги цех партия ташкилоти ўз фаолиятини взнос йиғиш билангина чеклаб қўйган. Оммавий-сиёсий ишлар мутлақо унутилган. Сиёсий ахборот, лекция-суҳбатлар деярли ўтказилмайди. Натижада сут соғувчилар кўп янгиликлардан хабарсиз қолмоқдалар. Улар ақалли хўжалик олдида турган конкрет мажбуриятларни ҳам билишмайди. Социалистик мусобақада изчиллик, аниқ мақсад йўқ. Айрим соғувчилар мусобақадан бехабарлар. Ферманинг етакчи мутахассислари бўлса оддий саволларга ҳам жавоб беролмайдилар, район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида турган мажбуриятлар у ёқда турсин, ўзлари ишлаб турган сут-товар фермасидаги ишлаб чиқаришга доир оддий иқтисодий кўрсаткичларни ҳам билмайдилар. Ана шу мутахассисларнинг бири — ферма бригадири П. И. Цой — цех партия ташкилотининг секретари, бош зоотехник Т. Ким эса сиёсий ахборотчи!

Умуман мазкур сут-товар фермасида сиёсий-тарбиявий ва ташкилий оммавий ишлар ёмон аҳволга тушиб қолган. Партия ташкилотининг фаолиятсизлиги туфайли коммунистлар авангардлиги, таъсири мутлақо сезилмайди. Колхоз партия комитети эса фермадаги бу аҳволга бефарқ қараб келган. Натижада бу ерда меҳнат унумдорлиги паст, ферма фойда ўрнига зарар кўряпти. Бу йил сут соғиб олиш ўтган йилгидан ҳам анча камайиб кетган. Свердлов номли, «Ленин йўли», Карл Маркс номли ва бошқа қатор колхозларда ҳам аҳвол ана шу тарзда дейиш мумкин.

Шуни алоҳида эслатиш керакки, бошланғич партия ташкилотлари ва колхоз правлениеси сут-товар фермаларида маҳсулот таннархи масалалари билан чуқурроқ қизиқмайдилар. Қатор колхозларда сут қимматга тушмоқда. Шунга қарамай маҳсулот таннархини арзонлаштириш тадбирлари кўрилмайди, техникани жорий қилиш суст, кўпчилик хўжаликларда сут соғиш ҳамон механизациялашмаган.

Райондаги чорвачилик фермаларида социалистик мусобақани ташкил этишдаги жиддий нуқсонлар, сут соғувчилар ўртасида ғоявий-тарбиявий ишларнинг бўшаштириб юборилганлиги, чорвадорларни моддий ва маънавий рағбатлантиришдаги эътиборсизлик чорвачиликнинг кескин ривожланмаётганлигига асосий сабабдир. Район, айниқса, сут етиштиришда орқада қолмоқда. Шу йилнинг 5 ойи ичида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан сут соғиб олиш қарийб 98 тоннага камайиб кетди. Қишлоқ хўжалик органлари сут-товар фермаларига малакали раҳбарлик қилмаяптилар, бошланғич партия ташкилотлари эса чорвадорлар ўртасида сиёсий-оммавий ишларни яхшилашда етакчилик, ташкилотчилик кўрсатмаяптилар.

Илғор соғувчиларни КПСС сафига қабул қилиш, уларни тарбиялаш, сиёсий жиҳатдан чиниқтириш партия ташкилотлари олдида турган муҳим масалалардан биридир. Бироқ, районда бу иш билан ҳам етарли шуғулланилмаяпти. Ҳозир райондаги 141 сут соғувчидан 13 киши коммунист, холос. Ўтган йил КПСС сафига 6 киши қабул қилинган бўлса бу йил ҳали бирон киши ҳам қабул қилингани йўқ.

Райондаги чорвачилик фермаларига 19 агитатор ва 64 сиёсий ахборотчи бириктириб қўйилган. Амалда эса текширилган 13 хўжалик ва фермаларнинг атиги 5 тасида агитатор кадрлар бор, қолганларида эса улар қоғоздагина мавжуд. Кўпгина фермаларда соғувчиларнинг маданий дам олишлари учун шароит йўқ, иссиқ овқат ташкил қилинмаган. Соғувчилар ўртасида иқтисодий-сиёсий ва халқаро мавзуларда суҳбатлар ўтказилмайди.

Район партия комитети чорвачилик фермаларида юз берган бундай аҳволни яхшилаш учун конкрет тадбирларни изчиллик билан амалга ошириши, сут товар фермаларидаги сиёсий-оммавий ишларни қатъий назорат остига олиши ва йўл қўйилган жиддий камчилик-нуқсонларнинг такрорланишига йўл қўймаслик керак.

Н. НАСИМОВ,
область партия комитети пропаганда-агитация бўлими мудирининг ўринбосари.
И. СРИБНИЙ,
пропаганда-агитация бўлимининг инструктори.

ЖОНКУЯРЛАР

Кишиларнинг сиҳат-саломат яшаши ва боқий умр кўришларини таъминлашда медицина фани ва шифокорларнинг хизмати катта эканлиги ҳаммамизга маълум. Медицина ходимлари ўз активларига таянган ҳолда иш олиб борадилар. Одатда уларни Қизил Ярим ой жамиятининг аъзолари, деб атаймиз.

Ўз атрофига 516 минг аъзо ва 4600 дан ортиқ санитария инспекторларини бирлаштирган Қизил Ярим Ой жамиятининг Тошкент область комитети олиб бораётган ишлар диққатга сазовордир. Бу борада жамиятнинг Олмалиқ, Чирчиқ, Ангрен шаҳар комитетлари яхши фаолият кўрсатмоқдалар. Улар умумий аҳоли орасида граждан мудофааси машғулотлари мусобақаларини ўтказиш, мактабларда санитария постлари ва дружиналари тайёрлаш, аҳоли орасида бадалсиз қон топширувчи донорларни кўпайтириш, касалликларнинг олдини олиш айниқса уйда ётган беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш, беморларга биринчи ёрдам беришда медицина ходимларининг яқиндан ёрдамчиларидир.

Бунда шу ишларнинг ташкилотчиси, 11 йилдан буён Қизил Ярим ой жамияти областъ комитетига раис бўлиб келган Ҳаким Зариповнинг хизмати каттадир. Ўзининг 35 йилдан ортиқ меҳнат фаолиятини область соғлиқни сақлаш ишига бағишлаган шифокор отахон 60 ёшдан ошди.

Куни кеча бўлиб ўтган Қизил Ярим ой жамияти область комитети ташкилотининг йиғинида ҳамкасблар уни муборак ёши билан чин кўнгилдан қутладилар. Сўзга чиққан шифокорлар Ҳаким Зариповнинг ишларини юқори баҳоладилар.

Ю. АҲРОРОВ.

КПСС XXIV съезди янги кишини камол топтириш йўлларини белгилаб берар экан, шуни уқтириб ўтдики, коммунистик дунёқараш ва ахлоқ одамлар онгидаги ўтмиш сарқитлари билан олиб борилаётган муросасиз кураш орқали қарор топади, коммунистик ахлоқ нормалари ва принципларидан ҳеч қандай чекиниш мумкин эмас, бу нормалар ва принциплардан ҳар қандай чекиниш совет турмуш тарзига тобора кўпроқ зид бўлиб қолаверади. Бизнинг ахлоқимизга бутунлай ёт бўлган хулиганликни, ичкиликбозликни, текинхўрликни, тамагирликни, ижтимоий пассивликни ва шу кабиларни тугатиш ҳамма вақт принципиал, сиёсий характерга эга бўлиб келди ва эга бўлиб қолмоқда.

Янги ахлоқни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун кураш бутун партиянинг, бутун оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг, бутун совет жамоатчилигининг куч ва ғайрат билан иш олиб боришини талаб қилади. Меҳнат коллективларида ҳам, аҳолининг истиқомат жойларида ҳам оммавий-сиёсий ва маданий-тарбиявий ишларни кенг авж олдириш керак. Бу ишни муайян мақсадни кўзлаб, ҳар бир кишини назарда тутиб ва конкрет ҳолда олиб бориш керак.

Совет жамияти, аввало, синфлар ва социал группаларнинг, миллатлар ва элатларнинг, барча меҳнаткашларнинг социал сиёсий ва ғоявий бирлиги туфайли мустаҳкам ва бақувват бўлиб турибди. Омманинг интернационалистик онгини шакллантиришнинг муҳимлиги, миллатчилик сарқитларига қарши курашнинг, халқлар тарихига ва маданиятига баҳо беришда изчил синфий, қатъиян илмий йўл тутишнинг аҳамияти партия XXIV съездининг қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қарорида уқтириб ўтилди. Партия совет кишиларини жамиятимизнинг социал ва маънавий-сиёсий бирлигига зарар етказиши мумкин бўлган нарсаларнинг ҳаммасига нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбияламоқда.

Партиянинг ленинча миллий сиёсати ўйнаётган ролни ва унинг жаҳоншумул тарихий муваффақиятларини, совет халқининг туб манфаатларига мос бўлиб тушаётган, совет миллатлари ва элатларини бирлаштираётган умумийликни, улар ягона интернационал қардошликка ихтиёрий жипслашганликлари натижасида олган буюк афзалликларини пропаганда қилиб, чуқур очиб бериш керак, миллий масала жамият ҳаётининг ҳамма томонларини — экономика ва сиёсатни, фан ва маорифни, маданият ва турмушни ўз ичига олади. Шу сабабли интернационал тарбия бериш фақат партия ташкилотларининггина бурчи бўлиб қолмасдан, шу билан бирга хўжалик, маданий жамоат ташкилотларининг бурчидир. Бу ишда уларнинг ролини кучайтириш керак. Йигит ва қизларимизни ўз социалистик Ватани учун, ўз халқи учун, халқимиз қилаётган улуғ ишлар учун фахрланадиган, ўз Ватанини ҳимоя қилишга тайёр бўлиб турадиган қилиб тарбиялашни, уларни бошқа халқларни ҳурматлаш руҳида тарбиялашни кучайтириш катта аҳамиятга эга, ватанпарварлик ва пролетар интернационализми мавзуи совет адабиёти ва санъати асарларида тағин ҳам тўлиқроқ акс эттирилиши лозим.

КПСС халқаро сиёсатининг синфий, марксча-ленинча характерини идеология ишида ҳар томонлама очиб бериш керак. Турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш имконияти партиямизнинг муайян мақсадга йўналтирган, ғайрат билан ўтказилаётган пишиқ ташқи сиёсати туфайли кенгайиб бормоқда. Аммо турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши икки системанинг синфий курашини тўхтатиш деган гап эмас. Балки бу курашда ҳарбий методларни қўлланишдан воз кечиш демакдир, холос. Реакцион буржуа идеологияси билан ҳеч қандай муросага келиш асло мумкин эмас, идеология соҳасида социализм билан капитализм ўртасида тинч-тотув яшаб бўлмайди ва бўлиши мумкин эмас.

Жамиятимизнинг қудратли ғоявий-сиёсий бирлиги империализмнинг совет халқига таъсир ўтказиш учун қилаётган ҳар қандай уринишларини мағлубиятга учратиши турган гап. Бироқ, айрим сиёсий ғўр одамлар ҳали ҳам буржуа пропагандасининг таъсирига берилаётганликларини, жамият манфаатларига зид ҳаракатлар қилиш даражасига бориб етаётганликларини кўрмаслик хато бўлур эди. Буржуазия томонидан коммунизмга ва Совет Иттифоқига қилинаётган туҳматларни кескин равишда фош қилиб ташлаш, империализмнинг ҳар қандай идеологик диверсияларига асло йўл қўймаслик керак.

Энг муҳими шуки, пропагандамизнинг ҳужумкорлигини ва жанговарлигини кучайтириш, унинг самарадорлигини ошириш зарур. Империализмнинг душманлик билан қилаётган идеологик кирдикорларини фош қилиш билан бирга социализмга ёт бўлган қарашларни таг-томири билан йўқотиш, одамларнинг онгидаги ва хатти-ҳаракатларидаги ўтмиш қолдиқларини, майда буржуачилик иллатларининг такрорланишини — миллатчилик ва буюк давлат шовинизми, бюрократизм, эгоизм ва сиёсий бефарқлик сингари иллатларни бартараф қилиш керак. Совет кишиларини жаҳон революцион тараққиётининг тақдирига, жаҳон социализмининг тақдирига нисбатан манфаатдорлик билан актив муносабатда бўлиш руҳида тағин ҳам кўпроқ қунт билан тарбиялаш муҳим вазифадир.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXIV съездида уқтириб айтган эдики, «Совет кишиларининг маънавий-сиёсий фазилатларини турмушимизнинг бутун социалистик уклади, жамиятдаги ишларнинг бутун бориши, лекин аввало партия, унинг барча ташкилотлари муайян мақсадни кўзлаб, зўр бериб олиб бораётган ғоявий-тарбиявий иши шакллантиради».

Тарбиявий, идеологик фаолият замон руҳига мувофиқ бўлиши, фан, маданият эришган даражани, жамиятдаги жуда катта силжишларни, омманинг билимдонлик даражасини ҳисобга олиши учун партия ҳамма чораларни кўрмоқда. Партия комитетларининг вазифаси шуки, улар идеология ишига раҳбарлик даражасини оширишлари, тарбиялаш фани ва санъатини ривожлантиришлари ва бойитишлари керак, идеология соҳасида ишлаётган кадрларимиз ўз зиммаларидаги масъулиятни тушунибгина қолмасдан, актуал проблемаларни қўйишда ташаббускор бўлишлари, қарорларни қабул қилишда дадиллик кўрсатишлари, ғоявий турмуш ҳодисалари ва фактларига баҳо беришда партиявий принципиал бўлишлари, ўзларининг профессионал маҳоратларини ҳормай-толмай ошириб боришлари керак. Тарбиялаш ишида формализм, бир қолипга ёпишиб олиш, юзакичиликдан кўра зарарлироқ нарса йўқ. Шунинг учун ҳам пропаганда формалари ва методларини ҳар доим такомиллаштираверишь, уни ташкил этишга илмий асосларни қунт билан жорий қилиш, пропаганданинг ғоявий савиясини ошира бериш, унинг энг кўп даражада оммабоп, қизиқарли ва таъсирчан бўлишига эришиш керак.

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик идеология ишини янада юксалтиришнинг, КПСС XXIV съезди қарорларини, коммунизм қурилиши планларини бажаришга меҳнаткашларни сафарбар қилишда идеология ишининг ролини оширишнинг муҳим босқичидир.

(«ПРАВДА»нинг 8 июлдаги бош мақоласи).

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

СОВЕТ-АФҒОНИСТОН БИТИМИ

ҚОБУЛ. 10 июль. (ТАСС). Граждан ҳаво кемаларини олиб қочишнинг олдини олиш борасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида бу ерда СССР ҳукумати билан Афғонистон ҳукумати ўртасида тузилган битим имзоланди. Битимнинг муқаддимасида уқтириб айтиладики, бу битим граждан ҳаво кемаларини ҳайдаб олиб қочиб кетишнинг олдини олиш борасида иккала мамлакатнинг бир-бири билан ҳамкорлик қилиши мақсадини кўзлаб имзоланди, чунки граждан ҳаво кемаларини олиб қочиш одамларнинг ҳаётини хавф остида қолдиради ҳамда миллий ва халқаро ҳаво йўлларининг нормал ишлашига тўсқинлик қилади.

Битимда шу нарса кўзда тутилдики, олиб қочилган ҳаво кемаси қайси давлатнинг территориясига келиб қўнса, шу давлат маъмурлари ҳаво кемасини олиб қочган кишиларни дарров тутиб олиб, давлатга қайтариб бериш чораларини кўрадилар.

СОВЕТ ФИЛЬМИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

БУЭНОС-АЙРЕС. 10. Аргентина пойтахти экранларида совет фильми «Чайковский» зўр муваффақият билан намойиш қилинмоқда.

Маҳаллий матбуот режиссёр Игорь Таланкиннинг иши муваффақиятли чиққанлигини, фильмнинг музикаси ҳаммага манзур эканлигини ва асосий ролни Инокентий Смоктуновский жуда яхши ижро этганлигини таъкидлайди.

ЯНГИ АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ

СОФИЯ, 10 июль. (ТАСС). Болгария пойтахтини Плевен шаҳри билан туташтирган тош йўлда автомобиллар қатнови сира тўхтамайди. Бу йўлдан кунига 30 мингга яқин автомашина ўтади. Ҳайдовчилар Плевенга яқинлашганларида асосий магистралдан бошқа йўлга бурилиб кетадилар — бу ерда шаҳарнинг ғарбий автомобиль дарвозаси қурилмоқда.

Янги трассанинг белгилари кўриниб қолди. Бу йўл бўйлаб ўтказилган учта чизиқ транспорт ҳаракатининг хавфсизлигини таъминлайди. Йўл маркази бўйлаб электр чироқлар учун симёғочлар ўрнатилган. Велосипед минганлар махсус йўлдан қатнайдилар, пиёдалар учун йўлкалар ажратиб қўйилган. Бу йўлнинг дастлабки метрларига асфальт ётқизила бошланди. Плевен йўл бошқармасининг коллективи бу йўлни қуриш муддатини уч бараварга яқин қисқартириш ва янги йўлни шу йилнинг охиридаёқ фойдаланишга топшириш мажбуриятини олди.

ҚОҲИРАДАГИ МУЗОКАРАЛАР

ҚОҲИРА. 10 июль. (ТАСС). Араб Социалистик уйғониш партиясининг бош секретари, Сурия Араб Республикасининг президенти Ҳафиз Асад СССРдан қайта туриб бу ерга келди. Миср Араб Республикасининг президенти Анвар Садат билан Ҳафиз Асад ўртасида музокаралар бошланди.

МЕН агентлигининг хабарида айтилишича, музокаралар чоғида Яқин Шарқдаги аҳвол, араб мамлакатларининг Исроил агрессиясига қарши кураши билан алоқадор масалалар, ҳамда Сурия президентининг Совет Иттифоқи раҳбарлари билан олиб борган музокаралари натижалари муҳокама қилинади.

Шу билан бир вақтда Миср Араб Республикасининг бош министри Азиз Сидқий билан Сурия бош министри Абдил Раҳмон Хлефавий, Миср Араб социалистик иттифоқи Марказий Комитетининг биринчи секретари Саид Марей билан Араб Социалистик уйғониш партияси бош секретарининг ўринбосари А. Аҳмар, Миср Араб Республикаси ташқи ишлар министри Мурод Ғолиб билан Сурия бош министрининг ўринбосари, Ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддам ўртасида музокаралар олиб борилмоқда.

КОММУНИСТЛАР САФИ ЎСМОҚДА

ПАРИЖ. 10. Шу йил 1 январдан буён 34 мингдан ортиқ киши Франция Коммунистик партияси сафига кирди. 15 июндан буён партия сафига қабул қилинганлар қаторига яна 3 минг киши келиб қўшилди. Шу билан бирга, уларнинг учдан икки қисми Франция Коммунистик партияси билан социалистик партия ўртасида қўшма ҳукумат программаси тўғрисидаги битим 27 июнда имзолангандан кейин Франция Компартияси сафига кирди.

Бу маълумотлар Франция Коммунистик партиясининг Парижда ўтказилган миллий конференциясида эълон қилиниб, «Юманите» газетасининг бугунги сонида босиб чиқарилди.

АМЕРИКА ГЕНЕРАЛИ ЎЛДИРИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК. 10. АП агентлиги Сайгондан хабар беради: Анлок шаҳрида Жанубий Вьетнамдаги Америка қуролли кучлари қўмондонининг ўринбосари бригада генерали Ричард Толлмэн ўлдирилган. Бу генерал Анлок шаҳрида Американинг бир қанча офицерлари билан «инспекция мақсадида сафар қилиб юрган» пайтда ватанпарварлар шу шаҳарни тўпга тутганлар. АП агентлигининг хабар беришича, Ричард Толлмэн Вьетнамдаги уруш вақтида Американинг ўлдирилган саккизинчи генералидир.

АҚШда ҚЎЙДИ-ЧИҚДИ КЎПАЙИБ КЕТМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. 10. Қўшма Штатларда қўйди-чиқди йилдан-йилга кўпаймоқда. «Чикаго сан таймс» газетасининг маълумотларига қараганда, бу йил ҳар мингта никоҳга тўғри келадиган қўйди-чиқди 455 тага етган. 14 та штатда, шу жумладан, энг катта штатлардан бўлган Нью-Йорк ва Калифорнияда бу рақам ундан ҳам кўпроқ. Бултур АҚШда ҳар бир минг никоҳга 428 та талоқ тўғри келган.

Америка социологлари 1969—71 йилларда АҚШда экономика пасайиб кетганлиги сабабли қўйди-чиқди кўпайиб кетди деган фикрни айтмоқда.

ЖАҲОН кенг жамоатчилигининг қатъий норозилигига қарамасдан Америка Қўшма Штатлари Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессив урушни давом эттирмоқда. Америка самолётлари ҳар куни мамлакат осмонига бостириб кирмоқда. Суратда: сузувчи аэродромлардан бирида.

ТАСС фотохроникаси.

САВДО КОМПЛЕКСИ ОЧИЛДИ

10 июлда Ўзбекистон пойтахтидаги Ленин бульварида китоб савдоси комплекси очилди.

Комплекс марказида — СССР халқлари адабий асарлари сотиладиган «Дўстлик» магазини жойлашган. Стендларда СССРдаги қардош республикаларда нашр этилган китоблар. Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Руминияда нашр этилган адабиётлар бор. Бу ерда кўпгина тилларда чиқарилган китобларни сотиб олиш, тематик план бўйича буюртма бериш мумкин.

Шу ерга ёнма-ён «Ҳарбий китоблар» магазини жойлашган бинода махсус, мемуар, оммабоп адабиёт, справочниклар, тасвирий санъат маҳсулотлари бор. Ўзбекистон бадиий фондининг марказий салони китоб комплексига туташиб кетган.

Савдо магазинлари кенг ва яхши безатилган бўлиб, савдо заллари ёруғ, қулай. Харидорлар учун справка — библиография столлари ташкил қилинган.

Янги китоб магазинлари — СССР олтин юбилейи шонли йилида Тошкент меҳнаткашлари учун ажойиб туҳфадир.

(ЎзТАГ).

ШИФОКОРЛАРГА ВИСТАВКА МУКОФОТЛАРИ

Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида фан, маданият ва соғлиқни сақлаш ишларини янада юқори поғонага кўтариш, бу соҳадаги энг яхши ишларни рағбатлантириш учун ҳар йили кўрик-конкурс ўтказилиб келмоқда.

Яқинда, 1971 йил ғолиблари аниқланди ва уларга кўргазманинг дипломи ҳамда пул мукофотлари топширилди. Ўтган йил натижаларига кўра, республиканинг 4 шифокори ва Самарқанддаги паразитология илмий текшириш институти мукофотланди. Тошкентдаги Чкалов номли самолётсозлик заводи ҳузуридаги медицина-санитария қисмининг бошлиғи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган врач Илёс Эргашев даволаш-профилактика ишларидаги янги тадбирлари учун кўргазманинг 1-даражали дипломи ва 100 сўм пул мукофоти билан тақдирланди.

Пойтахт метроси қурувчилари учун хизмат қилаётган Чилонзор районидаги 29-поликлиниканинг бош врачи Турғун Саидов эса поликлиникада номер системасини жорий қилгани учун кўргазманинг III-даражали дипломини олишга муяссар бўлди.

УВАК КЎРКИ

Оҳангарон районидаги Увак қишлоғи қиёфаси кейинги вақтда анча ўзгариб кетди. Қисқа вақт ичида 40 дан ортиқ янги типдаги турар-жой, саккиз йиллик мактаб бинолари қад кўтарди. Шунингдек, совхоз партия, комсомол ва ишчилар комитети учун янги бино қуриб берилди. Ҳозир қишлоқ меҳмонлари учун икки қаватли кўркам ва ҳар томонлама қулай бўлган меҳмонхона ишга туширилиши арафасида турибди. Бундан ташқари, қишлоқ атрофида 32 гектар ерга узум ва олма кўчатлари ўтқазилиб, янги боғ барпо қилинди.

Увак қишлоғини ободонлаштиришда депутатлардан Н. Шамсуддинов, Б. Жумабеков, А. Турматовларнинг хизматлари бениҳоя катта.

Т. ШЕРАЛИЕВ.

СОЗ ВА ҚУЛАЙ

Келес матлубот жамияти аҳолига савдо хизмати кўрсатишни тобора яхшилаб, жойларда совет савдосининг прогрессив формаси бўлган ўз-ўзига хизмат кўрсатишни кенг йўлга қўймоқда. Кейинги вақтларда бир қатор эски типдаги магазинлар қайта жиҳозланди, янгилари бунёд этилди.

Куни кеча Келес посёлкасида қишлоқ аҳолисига янги типовой магазин армуғон этилди. Эски 10-магазин ёнида қурилган бу янги магазин биноси барча қулайликларга эга бўлиб, аҳолига маданий савдо хизмати кўрсатиш имконини беради.

Янги бинога кўчиб ўтган магазин ходимлари бу ажойиб воқеа шарафига зиммаларига юксак мажбурият қабул қилдилар. Биринчи ва иккинчи квартал планларини анча ошириб адо этган ишчан савдо ходимлари учинчи ва тўртинчи квартал планларини 130 процентдан ошириб бажаришга аҳд қилдилар.

Магазинда жонкуяр савдо ходимлари оз эмас. А. Носиров, Р. Эрматов, Э. Мадаминова, З. Султонова, М. Нуриддинова, М. Ортиқова ана шулар жумласидандир.

Э. ПИРМАТОВ,
савдо ходими.

ЧИРЧИҚ пойафзалчилар клуби қошида ташкил этилган ҳаваскорлар тўгараги ўзининг рангба-ранг репертуарлари билан томошабинлар орасида ҳурмат қозониб келмоқда. У шу кунларда СССРнинг 50 йиллиги тўйига халқлар дўстлиги темасида музикали сюита тайёрламоқда. Суратда: (чапдан ўнгга) ансамбль қатнашчилари Р. Зарипова, Э. Шеитова, Э. Куртаметова, Ю. Шокирова, З. Зокирова.

О. Левак фотоси.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

«ШИКАСТЛАР ВА УТКИР ХИРУРГИК КАСАЛЛИКЛАРГА ЁРДАМ КЎРСАТИШ»

Медицина фанлари кандидати М. Х. Бороховнинг шу номдаги китоби босилиб чиқди. Унда шикастланган ва ўткир хирургик касалликлар билан оғриган кишиларга тез ёрдам ва врач келгунча ихтисослашган ёрдам бериш йўллари қисқача баён этилган.

Китоб ўрта медицина ходимларига, медицина ўқув юртларининг юқори курс студентларига мўлжалланган. Медицина институтларининг студентлари ҳам ундан қўшимча адабиёт сифатида фойдаланишлари мумкин.

«БОЛАЛАР КАСАЛЛИКЛАРИ»

Китобда бола организмининг ривожланишидаги хусусиятлар, кўкрак ёшидаги болаларни боқиш ва каттароқ болаларни овқатлантириш ҳақида гапирилади. Болаларда кўпроқ учрайдиган касалликлар, уларни аниқлаш, даволаш ва олдини олиш усуллари тасвирланган.

«УЗБЕКИСТОННИНГ ДОРИВОР УСИМЛИКЛАРИ» —

Ҳ. Холматов ва З. Хабибовларнинг китоби, шу ном билан чоп этилди. Унда, Ўзбекистон тупроғида ўсадиган 200 дан ортиқ шифобахш ўсимликнинг ташқи кўриниши, ўсадиган жойи, йиғилиши, қуритилиши ва сақлаш усуллари айтилган.

Бу китоблар «Медицина» нашриётининг маҳсулотидир.

Р. ТИЛЛАЕВ.

САМАРҚАНДДАРВОЗА ХОНАДОНИ

УЛКАН АДИБНИ ЭСЛАБ

1928 йили қишлоғимиздаги мактабга директор бўлиб тайинландим. Бир йилдан кейин, Солиҳ Абдукаримов деган йигит ўқитувчи бўлиб келди. У сермутолаа, ўткир зеҳнли ва камтар йигит эди. Менинг китоб жовонимдаги «Ўтган кунлар», «Меҳробдан чаён» романларини ва бошқа классикларнинг асарларини кўриб жуда қизиқиб қолди ва ўзининг ҳам бадиий адабиёт мухлиси эканини айтди.

Биринчи куниёқ кечқурунги овқатдан кейин гурунглашиб ўтирар эканмиз, бирданига у ёддан: «...Ҳов ана бир қалдирғоч тўғрига қараб ўқдек отилиб боради, учган йўлида вижир-вижир сайраб ҳам қўяди. Қалдирғочнинг қайғуси йўқ, севганининг олдига тезроқ етиш учун шошаётгандир; сайраши ҳам суйганини кўриш шодлиги учундир... Бахтлик қалдирғоч...»

«Узоқда қўш ҳайдаб юрган бир йигитнинг ашуласи эшитилди: — «Икки ёрни ажратувчи бу фалакнинг гардиши!», руҳлик, кучлик кўкракдан чиққан бу қўшиқ теваракни зирр эттириб юборганидан Отабекка ҳам бошқача бир таъсир беради. Гўё бу деҳқон унинг истиқболидан ҳикоя қилгандай бўлади...

Энди Отабекнинг кўнглидан «Икки ёрни ажратувчи бу фалакнинг гардиши эмас, ота-онанинг орзуси!» деган фикр ўтади ва унинг маъноси Отабек истиқболини кўрсатгандай бўлиб уни йиғлатади...» деган парчаларни ўқиди.

Менинг таажжуб билан қараб турганимни кўрган Солиҳ ака: «Ўтган кунлар»нинг айрим жойларини ёдлаб олганман» — деди.

Мен Солиҳ акага қойил қолганимни билдирдим. Ана шунда у Абдулла Қодирий билан қўшни эканликларини ва адибни деярли ҳар куни кўриб, сўзлашиб туришини айтди ва кези келганда мени ҳам таништириб қўйишга ваъда берди.

Кейин Солиҳ ака билан иккимиз Тошкент Олий агропед институтига ўқишга кирдик. Мен СоюзНИХИ нашриётига редактор бўлиб ишга кирдим, Солиҳ акани ҳам ёнимга тортдим.

1934 йили сентябрь кунларининг бирида Солиҳ ака «Бугун бизникига меҳмонга борасиз. Абдулла акани ҳам таклиф этдим, розилик бердилар», — деди. Ишдан кейин иковлон Самарқанддарвоза томон йўл олдик. Солиҳ аканикига Қодирийнинг уйи ёнидан ўтиб борилганидан, яқинлашгач, — «у кишининг уйлари мана шу», — деб кўрсатди ва шу заҳотиёқ: «ана ўзлари ҳам шу ерда эканлар», — деб, кўча ёқасидаги майдончадан беда ўраётган кишига имо қилди. Шу вақт Қодирий биз томонга қайрилиб қараган эди, биз шошиб қолиб, кўприк орқали айланиб ўтиш ўрнига ариқдан бирин-кетин сакраб ўтиб саломлашдик. Абдулла ака биз билан кўришди ва «келинглар йигитлар», — деб мулозамат қилди. Солиҳ ака мени таништирди. Мен Қодирийни бундан илгарилар ҳам мажлисларда бир неча марта кўрган эдим. Энди яқин туриб, қўл бериб кўришмоқдамиз. У ўртадан бир оз баландроқ бўйли, зуваласи пишиқ, қора кўзлари ўткир ва шўхчан.

Абдулла ака, «мен ҳам ишимни тамомладим, ҳозир чиқаман» деб ҳовлига кириб кетди ва айтганидек тезгина чиқди. Адибнинг асарларини ўқийвериб ёд қилиб юборганимиз, бунинг устига Солиҳ аканинг турли хил саволлар бериши натижасида суҳбатимиз тездан қизиб кетди. Табиий, мени ҳам, мезбон Солиҳ акани ҳам Қодирий асарларининг айрим қаҳрамонлари, персонажлари тўғрисида сўзлашиш ва ҳозир нималар устида ишлаётганини сўраб билиш қизиқтирар эди.

— Намоз ўғри тўғрисида бир қисса бошлаган эдим, баъзибир сабабларга кўра асарни ярим йўлда тўхтатишга тўғри келди. Ҳозир Умархон даврига доир тарихий роман ёзиш учун материал тўплаяпман, иш яхши бораяпти, эсонлик бўлса уч-тўрт йилда тугалларман, деган умиддаман, — деди. Биз адибга муваффақият тиладик.

Мен «Меҳробдан чаён» қаҳрамонларидан Солиҳ Маҳдумнинг тасвири жуда ҳам ажойиб эканини ва шу кунгача ўқиганим бирорта асарда кишп шахсининг бунақа тасвирини учратмаганимни айтганимда, адиб кулиб сўзимни маъқуллаган бўлди.

Адибни ҳамма нарса қизиқтириши ва ҳамма нарсани синчковлик билан текширишни сезилиб турарди. Мендан, — «безгак касаллиги билан оғриганмисиз?», — деб сўраб қолди. Ҳақиқатан ҳам етти-саккиз йил илгари безгак билан оғриб тузалиб кетган бўлсам-да, рангимда заҳиллик қолган эди.

— Менинг шунақа кузатувчанлик одатим бор. Кейинги вақтларда ўртоқ Файзулла Хўжаев уч-тўрт марта чақиртирди, колхозлар ҳаётидан асар ёзишимни таклиф қилди. Ҳар сафар ҳам диққат билан кузатаман, ранги, жуда ҳам заҳил, бутун юзини майда-майда ажинлар босиб кетган. Бу қониқиб ухламаслик натижаси бўлса керак, — деди. Яна, бутун бир мамлакатни бошқариш осон иш эмас, — деган сўзларни қўшиб қўйди.

Кечқурун соат ўнларга яқин, партактив ошхонасида ишлайдиган Зариф деган ҳамқишлоғим устимизга келиб қолди. Умрида сира кўрмаган бу жойни қандай топиб келганига ҳайрон бўлганимизда, даврамизда Қодирий ҳам борлигини билмагани учун, — Вивеска жуда зўр экан, — деди Зариф менга мурожаат қилиб, — уйингиздагилар сизни Абдулла Қодирийнинг қўшнисиникига меҳмонга кетди, — дейишди. Қиёзбек кўчасида биринчи учраган кишидан, — ёзувчи Абдулла Қодирийнинг уйи қаерда, — деб сўрадим. У — Самарқанддарвозага яқин жойда, ўша ерга бориб сўрасангиз етти яшардан етмиш яшаргача ҳамма билади, — деди. Чорсуга келганимда бир кишидан, Зангиота маҳалласида яна бир кишидан сўраб тўғри топиб келдим, — деди. Биз Қодирийни ишора билан кўрсатиб, — танишинг Абдулла ака шулар бўладилар, деганимизда, Зариф жуда шошиб қолди ва ўрнидан сакраб туриб, — кечирасиз, — деб Қодирий билан бошқатдан кўришди.

— Омбор мудири келавермагач, масаллиғларни қулфланмайдиган бир ҳужрага қамадим-да, худога топшириб келабердим, — деди Зариф. Унинг бир оз галдирлигини дарров пайқаган адиб:

— Зап кимсага ишонибсиз, масаллиғларингизни омбори билан кўтариб кетса ҳам, «ғинг-демайди», — деди. Ҳаммамиз кулишдик. Энди адиб ўзининг ҳажвчилигига ўтган эди.

— Шаҳарга кўчиб келганмисиз, ёки ишга қишлоқдан қатнайсизми?

— Қариялар қишлоққа ўрганишган. Шунинг учун қийинчиликни ўзимга олиб уларни қўзғотмай қўя қолдим.

— Отангиз кексайиб қолганмилар?

— Олтмишнинг нари-берисидалар.

— Шу ёшда одам қарир эмишми? Мен отам етмиш иккига, укам Қудратилла эса етмиш еттига кирганларида туғилган эканмиз. Шарқда одам қаримайди.

— Ундан ташқари, кўчиш дахмазасини айтмайсизми?

— Ҳа, гап келиб қолди, хафа бўлмайсиз, — деди Абдулла ака, — мана шу жойдан 200 метрча нарида жарлик бор, — деди адиб бир томонга ишора қилиб, — ўша ерда бир дарвеш истиқомат қилади. Баъзан кечқурунлари унга иссиқ овқат олиб бориб тураман. Бутун бисоти битта чойжўш, битта эски пўстак ва эгнидаги жулдур чопондан иборат. Бир гал қишда, 15—20 метр наридаги бўш ётган обжувозхонани кўрсатиб, — очиқ жойда ётгандан кўра, анави обжувозхонага кўчсангиз бўлмайдими, — деганимда, у:

— Яхши бўларди-ку-я, кўчиш дахмазаси қурсин, одамни жуда бесаранжом қилади-да, — деб жавоб қилди. Ҳаммамиз кулиб юбордик, Зариф ҳам кулди.

Ярим кечагача гурунглашиб ўтирдик.

Абдулла ака кетишга қўзғалар экан, — ноништани бизникида қиламиз, эрта билан чиқинглар, — деди.

Зариф эрта билан барвақт туриб ишига кетди. Биз Солиҳ ака билан Қодирийникига чиққанимизда, адиб ўзининг машҳур шийпонида дастурхон ёзиб бизни кутиб ўтирарди. Кейин билсак, Абдулла ака эрта билан жуда барвақт туришга одатланган, асар ёзганда ҳам, боғда ишлаганда ҳам ишни тонгдан бошлар экан. Боғ каттагина бўлиб, анвойи гуллар очилган, узум, олма, анор, нок, шафтоли, гилос, олхўри, ёнғоқ ва бошқа мева дарахтларининг шохлари мўл ҳосилдан ергача эгилиб ётар эди. Бу гул ва мева дарахтларининг ҳаммасини адиб ўз қўли билан экиб вояга етказган.

— Ўзим экиб, парвариш қилиб ўстирган гулларим вояга етиб очилса, дарахтларим ҳосилга кирса, худди асарим босилиб чиққандай қувонаман, — деди адиб.

Абдулла ака сархил кўчатлар етиштириб атрофга тарқатиб турар экан. Мен Солиҳ аканикидан қайтишда Зангиота маҳалласида тоғамникига кириб ўтдим. Тоғам боғида меваси пишиб ётган бир неча хил дарахтларни кўрсатиб, — мана шуларнинг кўчатини ёзувчи Қодирийдан олганман, — деб фахр билан гапирди.

Қодирий билан яна уч-тўрт марта учрашиб гаплашиш шарафига муяссар бўлдим. Ўзбекистон Давлат нашриётига иш билан борганимда, гоҳо-гоҳо Наим Саид ва Нуриддин Сайффулмулуковлар ҳузурида кўрардим. Ҳар гал ҳам мени эски қадрдонлардек қаршилаб, ҳол-аҳвол сўрар, ҳар замонда газета, журналларда кўринадиган материал ва очеркларимни, айниқса атоқли соҳибкор Ризамат Мусамуҳамедов ҳақидаги очеркларимни ўқиганини айтиб, — яхши қиласиз, ёзиб туриш керак, — деб таъкидларди.

1937 йил апрель кунларининг бирида СоюзНИХИга барвақт бориб, у ердан Янгийўлдаги Механизация станциясига командировкага кетишим керак эди. Уйдан чиқиб қўшни Фрунзе кўчасига ўтганимда Абдулла ака уйларнинг номерига қараб, кимнингдир квартирасини ахтариб юрарди. Мен яқинлашиб салом-аликлашганимиздан кейин, адиб: — ўртоқ Мўмин Усмонда ишим бор эди, уй номерини унутибман шекилли тополмаяпман, — деди. (Мўмин Усмон Ўзбекистон КП Марказий Комитетида бўлим мудири, хотини Собира Холдорова Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари бўлиб ишлардилар). Мен уларнинг уйларини кўрсатдим ва хайрлашиб ўз йўлимга кетдим.

Улкан адиб, улуғ талант, ҳақиқий инсон — Абдулла ака Қодирийни шундан кейин яна кўриш насиб бўлмади...

Усмон МУҲАМЕДОВ,
шахсий пенсионер.

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги Ленин номли колхозда хўжалик аъзоларининг кўнгилли маданий дам олишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Хўжаликнинг ҳар бир бригадаси ўз дала шийпонига эга. Суратда: колхознинг парник-теплица хўжалигида қурилган дала шийпони.

Х. Хайитмухамедов фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

МАГИСТРАЛ ЙЎЛЛАР УЧУН

ФРГда 7,5 метрдан то 13,5 метргача кенгликда бўлган йўлни асфальтлаш учун мўлжалланган янги машина яратилди. Унда махсус электрон система яратилган бўлиб, у асфальтнинг қай даражада қалинлик ва текисликда ётқизилаётганлигини уч миллиметр аниқликкача кўрсатиб беради. Машинанинг ички қисмлари ҳамда тўртта олдинги ва бошқарилувчи гўсеницалари гидравлика ёрдамида ҳаракат қилади. Машина бир соатда юз погон метр жойга асфальт ётқизади.

ЎНИНЧИ ПЛАНЕТА

Лонг-Айленд (Англия) шаҳрида яшовчи астрономия профессори Кортен Меркурий сайёраси ҳаракат қиладиган орбитанинг ичида янги осмон жисмини кўрганлигини айтди. У 1966 ва 1970 йилларда Қуёш тутилиши пайтида олган суратларида шу жисмнинг сирли излари кўринди. Бу хабар Қуёш атрофида айланиб, Меркурий ҳаракат орбитасининг бузилишига сабаб бўлувчи Вулқон планетаси борлиги ҳақидаги гапларни янгилади. Кортен, бу диаметри 300 километр бўлган астероид бўлиб, у Меркурий орбитасига таъсир қилиб турадиган жисмдир деб ҳисобламоқда.

Шунинг учун ҳам ўтган йил 17 ноябрида Кембриж университети ва Вашингтон ҳарбий-денгиз обсерваторияси астрономларининг Қуёш системасининг янги ўнинчи сайёрасини топганликлари ҳақидаги хабар бутун дунёда шов-шув уйғотди. Матбуотнинг ёзишича, бу тахмин бошқа сайёрлар орбитасининг ўзгарганлиги билан изоҳланади.

БИР ОЙ ЕГУЛИК КАРАМ

Австралиялик 72 ёшлик чол Антонио Сантос полизида ўсган карам катталиги билан ҳаммани ҳайратда қолдирди. Кўчатининг бўйи салкам икки ярим метр бўлган карамнинг боши ҳам жуда катта эди. Одатда карам уч-тўрт ойда пишиб етилади. Аммо Сантоснинг карами бир ярим йил ичида базўр пишди. Агар шундай катталикдаги карамдан таомлар тайёрланса эди, у чолга бир ойга етарди, деб ёзишди газеталар.

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

БЕЛЛАШУВ ТЕВАРАГИДА

Спасский—Фишер ўртасида кеча бошланган матчга қизиқиш ниҳоятда ортиб кетмоқда. Исландияга жаҳоннинг ҳамма чеккаларидан келаётган туристлар ва мухбирларнинг кети узилмаяпти. Рейкьявикка америкалик гроссмейстерлар Эванс ва Бирн, даниялик Ларсен, югославиялик Глигорич ва Яношевич, аёллар ўртасида шахмат тожига даъвогарлардан бўлган М. Лазаревич, аргентиналик гроссмейстер Найдорф ва бошқа талайгина машҳур шахматчилар тўпландилар.

Матч олдидан ҳеч ким унинг натижасини рўй-рост айтиб беролмайди, албатта. Шундай бўлса ҳам Фишер ва Спасскийнинг ўзлари қандай мулоҳазада эканликларини билиш мароқли. Америкалик гроссмейстер жаҳон шахмат тожини Спасскийдан тортиб олажаги ҳақида бир неча бор баёнот берган. Матч олдидан бўлган суҳбатларнинг бирида ҳатто у «Мен сўнгги ўттиз йил давомида мағлуб бўлмайман» деб жуда катта кетди. Спасскийга келсак, у беллашувнинг қандай натижа билан тугаши хусусида одоб юзасидан оғиз очмасликни афзал кўряпти. Лекин табиийки, чемпион ҳам ўзининг ғалабасига ишонади. У 1970 йил кузида Зигенда бўлган жаҳон шахмат олимпиадасидан сўнг Фишер ҳақидаги фикрини билишни истаган мухбирлардан бирига шундай деган эди: «Фишер жаҳон чемпионлиги учун 24 партиядан иборат беллашув қандай бўлишини ҳали билмайди. Буни ўзида синаб кўриш керак. Мен эса Петросян билан икки марта шундай матч ўйнаганман. Фишернинг объектив кучига баҳо бериладиган бўлса, назаримда у шахматда ўзининг юксак чўққисига ҳали етганича йўқ». Бу суҳбатга салкам икки йил бўляпти. Бу орада Фишер бирмунча илгарилаб кетди.

Жаҳон шахмат аҳли ҳаяжон билан кутаётган мусобақага судьялик қилишни исландиялик Г. Арнлауксcон ўз зиммасига олди.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.55 — **Кўрсатувлар программаси**, 11.00 — Болалар учун рус тилида мультфильмлар.

Ўзбек тилида: 11.20 — Болалар учун **«Юлдузча»** телевизион журнали, 12.05 — **«Тиканли қалъа»**. Кўп серия телевизион бадиий фильмнинг 4-серияси.

12.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатувлар программаси**, 18.00 — Болалар учун. **«Биз лагердан қувноқ дўстлар топамиз»** (рус тилида). 18.30 — Т. Жалилов номидаги халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти. Программада совет композиторларининг асарлари. 19.10 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида).

Ўзбек тилида: 19.25 — **«Янги одатлар ва анъаналар — ҳаётга»**, 19.45 — **«Ахборот»**. Информацион программаси.

20.20 — **«Ўзбек киноси усталари»**. В. Синиченко. 21.10 — СССР халқ артисти Олим Хўжаевнинг ижодий портрети. 22.30 — К. Гоцци **«Бахтиёр гадолар»**. Фарғона область музикали драма ва комедия театри спектакли (ўзбек тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.50 — **«Комиссар гувоҳлик беради»**. Телевизион ҳужжатли фильм (рус тилида). 22.00 — **«Қўшиқ ҳамроҳимиз»**. Революцион ва совет қўшиқлари тарихидан (рус тилида).

22.30 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 — **«Эртанги кун»**. Ҳужжатли фильм. 20.30 — **«Ишга таклиф этамиз»**. Реклама. 20.45 — **«Богдан Хмельницкий»**. Бадиий фильм.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — **Андижон Давлат музикали драма ва комедия театрининг гастроллари.** — 12/VII да **Холисхон**, 13/VII да **Қўша-қаринглар**, 14/VII да **Лайли ва Мажнун.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Аёл ҳаётидаги эркаклар — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ёшлар — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «СПУТНИК», «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Запасдаги офицер — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Учишга рухсат беринг — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Уз ҳақингда сўзла — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Урта Чирчиқ районидаги
42-республика қишлоқ

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1972—1973 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртига 8—10 синф маълумотига эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади. Билим юрти малакали тракторчи — машинист, экскаваторчи, бульдозеристлар тайёрлайди.

Ўқиш муддати 1 йил. Ўқиш август ойида бошланади. Аризалар қабул қилинмоқда.

Ўқувчилар ўқиш давомида ётоқхона, уч маҳал иссиқ овқат, кийим — кечак, 10 сўмдан 20 сўмгача бўлган стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртига кирувчилар: ўқишга юборилганлиги ҳақидаги колхоз ва совхоз маъмуриятининг йўлланмаси, паспорт ёки туғилганлик ҳақида гувоҳнома, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, турар — жойидан справка, оилавий аҳволи ҳақида ҳужжат, соғлиғи ҳақида медицина справкаси (286 — форма), билим юрти директори номига ариза, таржимаи ҳол, 3х4 сантиметр катталикдаги 4 дона фотосурат топширадилар.

Мурожаат учун адрес: Ўрта Чирчиқ райони, «Полярная звезда» колхози.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34045. Эълонлар бўлими — В33142. Коммутатор — В30249 дан В30259 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 01802. ИНДЕКС 64697. Б. 1791.